

Η ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΩΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ
ΠΕΔΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΞΕΛΙΞΗΣ

Crete

Erasmus+
KA210 2022-1-EL01-KA210-
VET-000083699

ΜΑΘΗΜΑ 4

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ

PEΘYMNO

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ

Η Ιερά Σταυροπηγιακή και Πατριαρχική Μονή Πρέβελη βρίσκεται στα νότια του Ν. Ρεθύμνης, και υπάγεται στην Επισκοπή Λάμπης και Σφακίων της οποίας αποτελεί το ιερώτερο τμήμα.

Έχει πλούσια ιστορία και ένδοξο παρελθόν λόγω της ενεργούς συμμετοχής των αδελφών μοναχών της σε όλους τους εθνικούς αγώνες για την ελευθερία και τη μόρφωση του Λαού μας. Γι'αυτό χαίρει ιδιαίτερης εκτίμησης και σεβασμού σε ολόκληρη τη Κρήτη.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ο πρώτος πυρήνας της Μονής οργανώθηκε στο κτιριακό συγκρότημα του Κάτω Μοναστηριού του Προδρόμου, κατά τη Β' βυζαντινή περίοδο της Κρήτης, περί το τέλος του 10ου ή τις αρχές του 11ου αιώνα, τότε που τα νότια παράλια της Κρήτης γέμισαν με μικρά και μεγάλα μοναστήρια.

Η παλαιότερη χρονολογία που σχετίζεται με το μοναστήρι είναι του έτους 1594, και είναι χαραγμένη σε μία καμπάνα του μοναστηριού. Η πρώτη ονομασία της Μονής, σύμφωνα με την παλαιά ορειχάλκινη σφραγίδα της είναι: " του Μεγάλου Ποταμού κατά την νήσον Κρήτην".

Για τη σημερινή ονομασία υπάρχουν πολλές ευσεβείς επιτόπιες παραδόσεις. Το πιο πιθανό είναι ότι κάποιος ιερομόναχος με το επώνυμο Πρέβελης, της μεγάλης Ρεθεμνιώτικης οικογένειας των Πρεβέληδων, υπήρξε ο ανακαινιστής του μοναστηριού στον οποίο οφείλεται και η ονομασία.

Κατά τη μετέπειτα περίοδο της Κρητικής Ιστορίας, την περίοδο των μεγάλων επαναστάσεων, το Πρέβελι βρέθηκε στο κέντρο των απελευθερωτικών αγώνων, βοήθησε με ποικίλους τρόπους την υπόθεση της Κρητικής Ελευθερίας και γνώρισε επανειλημμένες καταστροφές από τους Τούρκους.

Ευθύς μετά τη κατάληψη της Κρήτης από τους Γερμανούς, στο Μοναστήρι άρχισαν να συγκεντρώνονται στρατιώτες που είχαν αποκλειστεί, Έλληνες, Αυστραλοί, Νεοζηλανδοί και Άγγλοι, για να διασωθούν τελικά με υποβρύχια στη Μέση Ανατολή από τη περιοχή της Λίμνης και με ενέργειες του ηγουμένου Αγαθαγγέλου. Έτσι και το 1941 το μοναστήρι εκπληρώνει τον ιστορικό του προορισμό, όπως και παλαιότερα.

Στις 25-8-1941 οι Γερμανοί κατέστρεψαν το μοναστήρι και πολλοί μοναχοί οδηγήθηκαν στις φυλακές των Χανίων.

Στα τέλη του 1943 η Μονή είχε αναλάβει τις δυνάμεις της και μπορούσε να ανταποκριθεί και πάλι στο έργο της.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Η Μονή Πρέβελη αποτελείται από δύο κτιριακά συγκροτήματα, το Κάτω Μοναστήρι του Προδρόμου και το Πίσω Μοναστήρι του Θεολόγου.

Το Κάτω Μοναστήρι βρίσκεται κοντά στον Μεγάλο Ποταμό. Πρόκειται για ένα ακανόνιστο σύνολο κτιρίων, διατεταγμένων σε ανισόπεδο έδαφος. Το Καθολικό είναι μονόχωρο στο κέντρο της αυλής. Πολλά κτίρια το περιστοιχίζουν, τράπεζα, μαγειρείο, ηγουμενείο, κελιά, εργαστήρια, ελαιοτριβείο, αποθήκες, κ.ά.

Εδώ κατοικούσαν το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου και ανάλογα με τις αγροτικές εργασίες οι νεότεροι από τους μοναχούς μαζί με πολλούς εργάτες και κτηνοτρόφους. Καταστράφηκε και λεηλατήθηκε επανειλημένα από τους διάφορους κατακτητές.

Σήμερα υπάρχουν μόνο τα κτίρια να προσπαθούν να δείξουν τη δόξα του παρελθόντος και να υπενθυμίζουν την πολύπλευρη προσφορά του στη τοπική κοινωνία. Οι εικόνες του Καθολικού, έργα του αγιογράφου Μερκουρίου από τη Σαντορίνη (1841), καθώς και όλα τα ιερά σκεύη έχουν μεταφερθεί πρόσφατα στο Πίσω Μοναστήρι σε χώρο όπου λειτουργεί πρότυπο εκκλησιαστικό μουσείο.

Το Πίσω Μοναστήρι του Θεολόγου (Σκαρίφημα της Μονής), όπου και η έδρα της Ι. Μονής είναι κτισμένο σε απόσταση τριών περίπου χιλιομέτρων από το Κάτω, στη πλαγιά ενός βουνού και αντικρίζει το αχανές Λιβυκό Πέλαγος.

Το κτιριακό συγκρότημα είναι διατεταγμένο σε σχήμα ακανόνιστου Π. Στο κέντρο της αυλής είναι κτισμένο το νεότερο δίκλητο καθολικό της Μονής στη θέση του παλαιού που κατεδαφίσθηκε το 1835.

Το δεξιό κλίτος είναι αφιερωμένο στον Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο και το αριστερό στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Έχει θαυμάσιο εσωτερικό διάκοσμο και περίτεχνο ξυλόγλυπτο τέμπλο.

Ηγουμενείο, τράπεζα, φουρνόσπιτο, σκευοφυλάκιο, βιβλιοθήκη, τυροκέλι, κηροκέλι, κελιά, κοιμητήριο και άλλοι χώροι, αποτελούν το σύνολο των κτιρίων.

Σήμερα, βρίσκεται σε εξέλιξη η ανακατασκευή και αναπαλαίωσή τους, γιατί ο χρόνος επέφερε σημαντικές φθορές και αλλοιώσεις.

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

Σώζεται ένας σημαντικός αριθμός από φορητές εικόνες (περίπου 100) που προέρχονται από τις κατά καιρούς διακοσμήσεις του Καθολικού, τα διάφορα εξωκκλήσια και το Καθολικό του Προδρόμου, απ'όπου μεταφέρθηκαν στο Πίσω Μοναστήρι για προστασία. Καλύπτουν μια περίοδο από το 1600 μ.Χ. έως το 1900 μ.Χ.

Οι εικόνες διακρίνονται από τόλμη και πρωτοτυπία στην επιλογή και σύνθεση των θεμάτων, που ορισμένες φορές αγγίζει και το δογματικό επίπεδο.

Σε επίπεδο τεχνοτροπίας, είναι φανερό η παράδοση της όψιμης Κρητικής Σχολής με την αξιοποίηση εξίσου της αυστηρής Ορθόδοξης τάσης όσο και της Δυτικής , κυρίως Φλαμανδικής, επιρροής των δασκάλων του πρώτου μισού του 17ου αιώνα στο Ρέθυμνο και τα Χανιά.

Σημαντικός αριθμός αμφίων, ιερών σκευών, Ευαγγελίων και ασημικών συμπληρώνουν τον πλούτο των κειμηλίων της Ι. Μονής. Η βιβλιοθήκη της περιέχει περί τους χίλιους τόμους διαφόρων βιβλίων, κάποια παλαίτυπα εκκλησιαστικά καθώς επίσης και χειρόγραφα ευχολόγια, Μουσικές συνθέσεις βυζαντινών ύμνων, κτηματολόγιο, σιγίλλια κ.ά

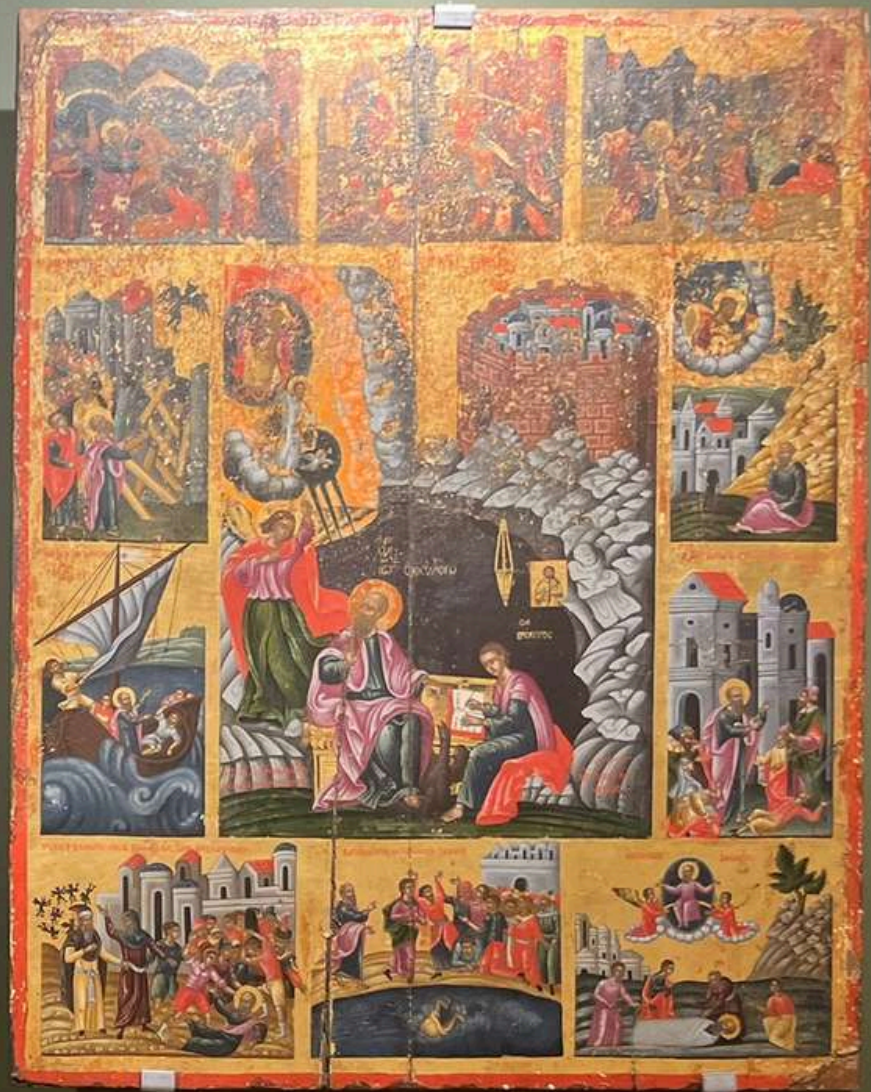

παρούσα έκθεση.

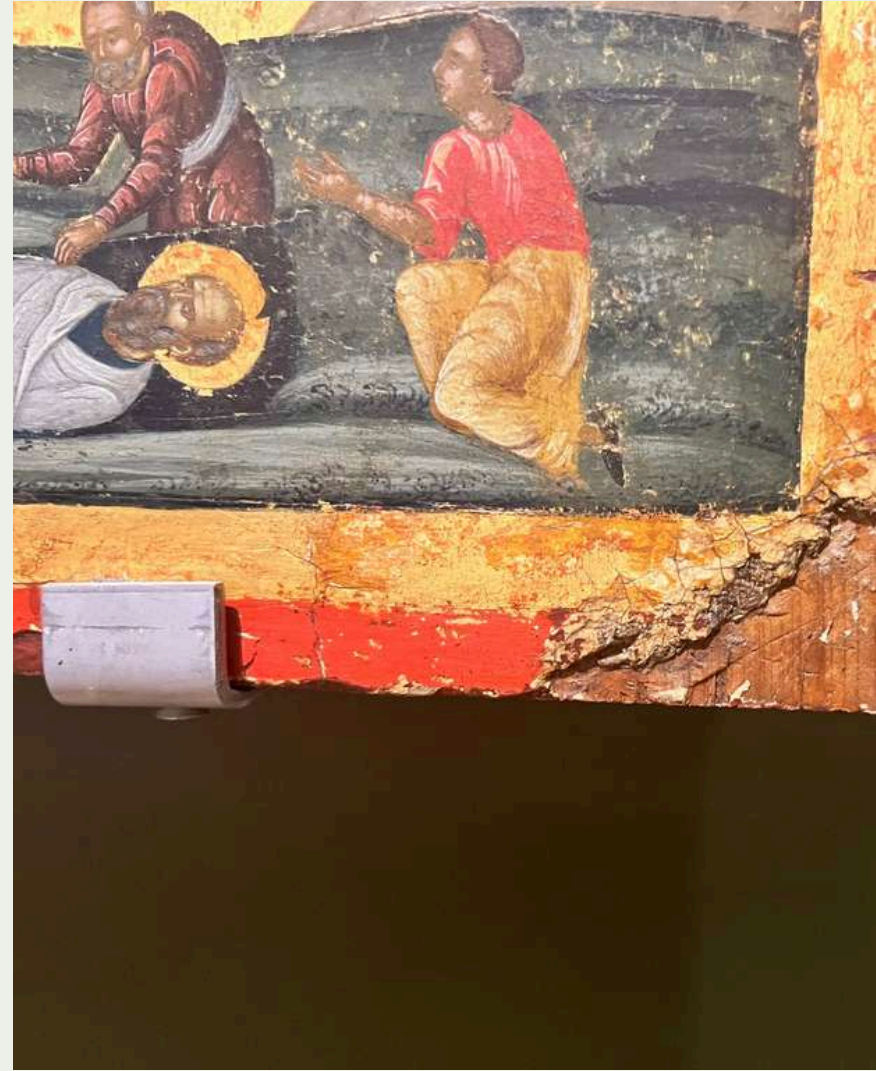
In the surrounding region of the Great River, small churches dated from the 13th to the 19th century, serve as metochia of the Monastery. Many icons and religious objects have been transferred to the Monastery, while some of them are exhibited in the present museum.

1. Ναός Αγίου Γεωργίου στο Ξυλομαχαίρι. Αποτελεί τον αρχαιότερο από τους ναούς της περιοχής, με αρχική φάση κατασκευής στα μέσα του 13^{ου} αιώνα. Σήμερα διασώζονται τα κομμάτια της τοιχογράφησης (13^{ου} και τέλος 14^{ου} αιώνα).
2. Ναός Αγίου Ιωάννου Προδρόμου. Μονόχωρος ναός με καλής ποιότητας τοιχογράφησης του 15^{ου} αιώνα, με σπηλιές από το βίο του επώνυμου αγίου.
3. Ναός Αγίας Φωτεινής. Μονόχωρος ναός με καλής ποιότητας τοιχογράφησης του 14^{ου} - αρχών 13^{ου} αιώνα. Χαρακτηριστικό είναι η απεικόνιση της επώνυμης αγίας, κάτω από γοτθικού τύπου στέγασμα.
4. Ναός Αγίας Παρασκευής. Μονόχωρος ναός της ύστερης Ενετοκρατίας, δίπλα από το ναό σκεπάζει θεμέλια κτηρίου που χρησιμοποιούν στις γεωργικές ασχολίες των μοναχών.
5. Ναός Μεταμόρφωσης του Χριστού στο Ταλεράδα. Ναός με κάποια ελεύθερου στυλίου με τρούλο, χρονολογούμενος στο έτος 1894. Δίπλα στο ναό διασώζονται σε τριτοβάθμια κατάσταση οι σάβλας της Μονής.
6. Ναός Αγίου Νικολάου, του έτους 1841.
7. Ναός Αγίου Σάββα. Μικρός μονόχωρος ναός του έτους 1884, βρίσκεται δίπλα στην είσοδο του Μεγάλου Ποταμού.
8. Ναός Αγίου Ονουφρίου του έτους 1875. Μονόχωρος ναός, δίπλα στο ναό βρίσκεται θεμέλιο τριτοβάθμιο κτήριο που φέρει την ονομασία στο σπίτι του Πρίβελι, και πιθανότατα συνδέεται με τον Ακακίο Πρίβελι, έναν από τους πρώτους ηγουμένους, που φαίνεται να σφραγίζει την τράπεζα περιουσία της οικογένειάς του στη Μονή.
9. Ναός Αγίου Λουκά του εν Ίτερία. Είναι ο παλαιός σπηλαιώδης ναός του Αγίου Ονουφρίου, πριν το 1875.
10. Ναός Αγίου Αρσένιου του Καρποδοκίου. Είναι ο παλαιός σπηλαιώδης ναός του Αγίου Νικολάου πριν το 1841.
11. Ναός Εισοδίων της Θεοτόκου «Παραδείσις» ημικυκλικός.
12. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου «Προρρησία» ημικυκλικός.
13. Ναός Αγίου Παϊσίου του Μεγάλου σπηλαιώδης.
14. Ναός Αγίας Τριάδος - κτιστήριο 1854.
15. Amongst the monuments of the region could also be

ΗΡΟΙ ΗΣΙΣ ΕΤΡΟΦΙΣ
ΠΑΝΗΣΕΩ

ΣΤΑΙ Μ

ΣΠΗΛΑΙΟ ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ

Η Σπηλιά του Μελιδονίου βρίσκεται περίπου 1.800 μέτρα βορειοδυτικά του χωριού και παρουσιάζει ενδιαφέρον εξαιτίας των αρχαιολογικών της ευρημάτων, μερικά από τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ρεθύμνου. Το σπήλαιο Μελιδονίου ονομάζεται και αλλιώς "Γεροντόσπηλιος". Υπήρξε ένα από τα σπουδαιότερα λατρευτικά σπήλαια , μια και στην Μινωική εποχή λατρευόταν στο σπήλαιο ο Χάλκινος γίγαντας της Κρήτης ο Τάλως, που είχε αναλάβει , σύμφωνα πάντα με τη μυθολογία, την ασφάλεια και την προστασία του νησιού απο εχθρούς.

Επιτοίχια επιγραφή
Wall inscription

ΚΛΗΣΙΠΠΟΣ

Κλήσιππος

ΠΙ. ΙΠΩΝΑΣ ΔΙΟΚΛΕΙΟΣ
ΕΡΜΑΙΕΥΧΑΝ

Ιπώναξ Διοκλείος Ερμαί ευχάν

ΕΤΟΠΟΣ ΑΙΣΘΕΙΑΣ

Μετά την ανάλυση των αρχαίων κειμένων, η έρευνα έδειξε ότι η λατρεία της θεάς Αφροδίτης ξεκίνησε τον 7ο αιώνα π.Χ. και συνεχίστηκε μέχρι τον 1ο αιώνα π.Χ. Η λατρεία της Αφροδίτης ήταν πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα και στην Ανατολή. Η θεά Αφροδίτη ήταν η προσωποποίηση της αγάπης, της ομορφιάς και της γέννησης. Η λατρεία της Αφροδίτης ήταν πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα και στην Ανατολή. Η θεά Αφροδίτη ήταν η προσωποποίηση της αγάπης, της ομορφιάς και της γέννησης.

LIEU DE CULTE

Le culte de la déesse Aïda (Vénus) a été attesté dès le 7e siècle av. J.-C. dans la région de la péninsule grecque. Elle était particulièrement populaire dans les colonies grecques de la péninsule italienne. Le culte de la déesse Aïda (Vénus) a été attesté dès le 7e siècle av. J.-C. dans la région de la péninsule grecque. Elle était particulièrement populaire dans les colonies grecques de la péninsule italienne.

PLACE OF WORSHIP

Middle Bronze Age, beginning of worship of the goddess Aïda (Venus) because of its "stagnant" location, especially the entrance. Intensive worship during the Neopalatial period (1500-1400 BC). Most pot. successive burials with crabs and other small figurines dated from the Strophomena period (2nd century BC, of lamps and bone figurines of female figures). During the protogeometric times, people worshipped the goddess Aïda. Unlike historical times, another female deity was worshipped, probably with her partner (Venus and Hermes), in the late antiquity, the female deity worship in the favour of Hermes.

VEREHRUNGORT

Mittelbronzefolge, Anfang der Verehrung der Göttin Aïda (Venus) wegen seiner "stagnanten" Lage, besonders der Eingang. Intensiv verehrt den Eingang. Neopalatialzeit (1500-1400 v. Chr.). Der größte Teil der weiblichen Figuren mit Krabben und anderen kleinen Figuren datiert aus der Strophomena-Periode bis zum 3. Jahrhundert v. Chr. stammen. Im Gegensatz zu den phallosymbolischen späten römischen Formen, die von der späten protogeometrischen Jahren, man auch eine weibliche Göttin verehrt, in den historischen Jahren hat wahrscheinlich ihrem Partner (z.B. Aphrodite und Hermes), in der Spätantike hat sich die weibliche Göttin zugunsten des Hermes zurückgezogen.

ΜΕΣΤΟ ΠΟΚΛΟΝΗΝΙΑ

Στη διάρκεια του 7ου αιώνα π.Χ. ξεκίνησε η λατρεία της θεάς Αφροδίτης. Η λατρεία της Αφροδίτης ήταν πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα και στην Ανατολή. Η θεά Αφροδίτη ήταν η προσωποποίηση της αγάπης, της ομορφιάς και της γέννησης. Η λατρεία της Αφροδίτης ήταν πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα και στην Ανατολή. Η θεά Αφροδίτη ήταν η προσωποποίηση της αγάπης, της ομορφιάς και της γέννησης.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Έχει πολύ μεγάλη σημασία από αρχαιολογικής μεριάς αλλά και ιστορικής , μια και το σπήλαιο Μελιδονίου , ήταν καταφύγιο για 370 γυναικόπαιδα και 30 πολεμιστές , για να αποφύγουν τον τούρκικο ζυγό κατά τον Οκτώβριο του 1823. Ιστορικά γεγονότα αναφέρουν ότι ο Χουσεΐν Μπέις όταν πληροφορήθηκε για τη κρυψώνα αυτή , κύκλωσε το σπήλαιο, με το στρατό του , και ζήτησε στους κρητικούς να παραδοθούν. Αυτοί αρνήθηκαν φυσικά , γιατί γνώριζαν πολύ καλά τι τους περίμενε.

1824

Στις αρχές Νοεμβρίου 1824, στο πλαίσιο επιχειρήσεων εκκαθάρισης των επαναστατικών εστιών στον Μυλοπόταμο, 340 γυναίκοπαιδα και 20-30 μαχητές κατέφυγαν στο σπήλαιο για να σωθούν και, όταν εντοπίστηκαν, προέβαλλαν σθεναρή αντίσταση. Ο επικεφαλής του στρατού Χουσεΐν μπέης, μη κατορθώνοντας να καταστείλει την αντίστασή τους, διέταξε να κλείσουν την είσοδο του σπηλαιού με βράχια και πέτρες και, στη συνέχεια, να βάλουν φωτιά σε εύφλεκτες ύλες. Έτσι προκάλεσε μαρτυρικό θάνατο δι' ασφυξίας των αμάχων και των υπερασπιστών τους. Το 1999, οι ανασκαφές στην είσοδο αποκάλυψαν υπολείμματα της τρομερής σκηνής του αποκλεισμού που περιέγραψε γλαφυρά ο Περιηγητής Robert Pashley το 1832.

1824

Début novembre 1824, dans le cadre d'une opération de déblaiement des foyers révolutionnaires de Mylopotamos, 340 femmes et enfants et 20 à 30 combattants se sont cachés dans la grotte pour être sauvés. Une fois leur abri trouvé, ils se sont défendus fortement. Le chef de l'armée Hussein Bey, incapable de réprimer leur résistance, a ordonné que la grotte soit fermée avec des pierres. Ensuite, il l'a incendiée. Il a ainsi provoqué le martyre des civils et de leurs défenseurs par suffocation. En 1999, des fouilles à l'entrée ont révélé des vestiges de la scène terrifiante du blocus vivement décrite par le voyageur Robert Pashley en 1832.

1824

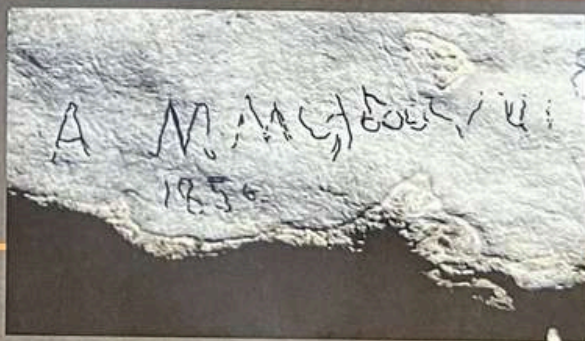
At the beginning of November 1824, during an operation to eliminate the revolutionary groups of Mylopotamos, 340 women and children and 20-30 fighters took refuge to the cave to be saved. When found, they showed great resistance. The head of the army Husein Beis, unable to bend their resistance, ordered his men to seal the entrance of the cave with rocks and stones and afterwards to set flammable materials on fire. This was the way he caused the civilians and their defenders a torturous death by suffocation. In 1999 the excavation at the entrance revealed remains of the terrible episode which Robert Parshley described so vividly in 1832.

1824

В начале ноября 1824 года в рамках операции по зачистке революционных очагов в Милопотаме 340 женщин и детей и 20-30 борцов укрылись в пещере, чтобы спастись, а после их обнаружения, оказали решительное сопротивление. Командующий армией Хусейн-бей, не в силах подавить их сопротивление, приказал закрыть пещеру камнями, а затем поджечь с помощью горючих материалов. Это послужило причиной мученической смерти мирных жителей и их защитников от удушья. В 1999 году при раскопках у входа были обнаружены остатки ужасной сцены блокады, ярко описанной путешественником Робертом Пэшли в 1832 году.

1824

Anfang November 1824 sind im Rahmen der Säuberung der revolutionären Stellen in Mylopotamos 330 Zivilisten und 20-30 bewaffnete Kämpfer in die Höhle gelangt, um gerettet zu werden und als sie entdeckt wurden haben sie heftigen Widerstand geleistet. Da der Militärleiter Hussein Beis ihren Widerstand nicht stoppen konnte, hat er befohlen den Eingang der Höhle mit Felsen und Steinen zu verbarrikadieren und dann leicht entflammbares Material zu entzünden. Das hat dazu geführt, dass die Zivilisten und die Bewaffneten den Märtyrertod fanden, in dem sie qualvoll ersticken. 1999 haben die archäologischen Funde am Eingang die Reste der schrecklichen Szene der Absperrung ins Licht gebracht, was der Reisende Robert Pashley 1832 geschliffen beschrieben hat.

Έτσι οι Τούρκοι μετά από μία τρίμηνη πολιορκία έριξαν εύφλεκτες ύλες από το άνοιγμα της κορυφής του σπηλαίου και έβαλαν φωτιά.

Γυναικόπαιδα και πολεμιστές , άφησαν την τελευταία τους πνοή στο υγρό αυτό σπήλαιο Γενάρης του 1824. Στη κεντρική αίθουσα του σπηλαίου έχει τοποθετηθεί οστεοφυλάκιο , με τα κόκαλα των ηρώων, που σφραγίζει το δράμα του σπηλαίου του Μελιδονίου.

Καθώς προχωράμε , ογκώδεις βράχοι δίνουν το συναίσθημα ότι βρισκόμαστε σε μια άλλη γη και χωρίς να το καταλάβουμε , έχουμε φτάσει στην αίθουσα "Των βράχων" όπου μέσα από ένα στενό διάδρομο θα οδηγηθούμε στο "Θάλαμο της Καταβόθρας".

Μετά από αυτό το οδοιπορικό καταφθάνουμε στο τέλος της δεξιάς λωρίδας που ονομάζεται "Το Υπερώον".

Οδοιπορώντας το σπήλαιο και καταφθάνοντας ξανά στο "Σταυροδρόμι" διαλέγουμε να περπατήσουμε και στο αριστερό μέρος του σπηλαίου που αποτελείτε από ένα και μοναδικό θάλαμο "Τον Θάλαμο των Παραπετασμάτων" όπου ο μεγαλοπρεπής στολισμός από πτυχώσεις , σταλαγματικό και σταλακτιτικό υλικό είναι πολύ πλούσιο και εντυπωσιακό.

ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ

Στις βορειοδυτικές υπώρειες της αετοκαθίστρας Ίδης, του Ψηλορείτη, που φιλοξένησε το λίκνο του ύψιστου θεού, του Κρηταγενούς Δία, ακόμη φυσά ο αρχαίος άνεμος ψιθυρίζοντας μυστικά την ίδρυση και την ακμή μιας μοναδικής στην αποκάλυψή της αρχαίας πόλης, της Ελεύθερνας.

Σύμφωνα με την παράδοση η πόλη έλαβε το όνομα της από τον Ελευθήρα, έναν από τους Κουρήτες που προστάτευαν το νήπιο Δία κρούοντας τις χάλκινες ασπίδες τους για να μην ακούσει το κλάμα του ο πατέρας Κρόνος και τον φάει.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Υπήρξε μια από τις σημαντικότερες αρχαίες πόλεις της Κρήτης – σύμφωνα με τα σημερινά ανασκαφικά δεδομένα – μια πόλη πρωτεύουσα των γεωμετρικών – αρχαϊκών χρόνων, δηλαδή της εποχής της διάδοσης και καταγραφής των ομηρικών επών. Κόβει νομίσματα τον 4ο αι. π.Χ. Τον 3ο αι. π.Χ. η Ελεύθερνα πολεμούσε εναντίον των Ροδίων και των συμμάχων τους Κνωσίων.

Όταν το 220 π.Χ. οι κρητικές πόλεις πολεμούσαν μεταξύ τους η Ελεύθερνα στάθηκε στο πλευρό της Κνωσού. Με πολιορκία όμως των αντιπάλων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει αυτή τη συμμαχία.

Το 68 π.Χ. όταν ο Ρωμαίος στρατηγός Μέτελλος επιτέθηκε στην Ελεύθερνα, η πόλη κατόρθωσε να αντισταθεί για αρκετόν καιρό στην πολιορκία των Ρωμαίων, λόγω του οχυρού της θέσης της, αλλά τελικά κυριεύτηκε μετά από προδοσία.

Ανασκαφική έρευνα διενεργήθηκε στον αρχαιολογικό χώρο το 1929 από την Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή, υπό τη διεύθυνση του Η. Payne για περίπου είκοσι ημέρες. Συστηματικές ανασκαφές, που πραγματοποιούνται από το 1985 κι εξής από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, έφεραν στο φως σπουδαία αρχαιολογικά λείψανα

ΝΕΚΡΟΠΟΛΗ - ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΤΑΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

Στη δυτική κλιτύ του λόφου του Πρινέ, της αρχαίας Ελεύθερνας, στη νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας η ανασκαφική έρευνα, η καταγραφή και φωτογράφισή της, η συντήρηση των ευρημάτων και δημοσίευσή τους, τέλος, η ανάδειξή της, είναι ένα καλογραμμένο βιβλίο που μπορεί να το διαβάσει κανείς καθαρά. Οι ταφικές πρακτικές που εφαρμόστηκαν στην Ελεύθερνα ήταν η ταφή και η καύση με πολλές παραλλαγές (εγχυτρισμοί, απλές ταφές κ.λπ.) και πλούσια ευρήματα.

Ανάμεσα στα σημαντικά και εντυπωσιακά ευρήματα της Ορθής Πέτρας είναι η ταφική πυρά ΛΛ/90-91 που χρονολογείται στα τέλη του 8ου αι. π.Χ. (730-710 π.Χ.) και ανήκε σε έναν πολεμιστή, επιφανές μέλος της τοπικής κοινωνίας, ο οποίος κάηκε σε ηλικία περίπου 30 ετών.

Στα ΒΔ της πυράς ανακαλύφτηκε ο ακέφαλος σκελετός ενός γεροδεμένου άνδρα ηλικίας 30-40 ετών σε αφύσικη μνηοειδή στάση, και χωρίς κτερίσματα γεγονός που οδηγεί στην υπόθεση ότι πρόκειται για αιχμάλωτο εχθρό που εκτελέστηκε μπροστά στην πυρά του Ελευθερναίου πολεμιστή, ως εκτέλεση αντιποίνων. Με την ταφή αυτή επαληθεύεται για πρώτη φορά από ανασκαφικά ευρήματα η περιγραφή αλλά και η αλήθεια του Ομήρου, όταν στην 23η ραψωδία (Ψ) της Ιλιάδας περιγράφει την πυρά του Πατρόκλου και την σφαγή δώδεκα αιχμαλώτων Τρώων προς τιμήν του.

Επίσης, το ταφικό μνημείο Μ που φιλοξενούσε τέσσερεις γυναίκες διαφορετικής ηλικίας (70-72 χρόνων, 13, 16 και 28 χρόνων) από επιφανή ελευθερνωτική γενιά, η γηραιότερη από τις οποίες ήταν σημαντική, όπως δείχνουν τα ευρήματα που χαρακτηρίζουν την αριστοκρατική και την ιερατική της ιδιότητα.

Άλλες πλούσιες ταφές πολεμιστών και άλλων Ελευθερνωίων προδίδουν μια κοινωνία πολύ κοντά στις ομηρικές περιγραφές, με πλούτο, εξωστρέφεια, δηλαδή συχνές και εντατικές σχέσεις με τον έξω κόσμο και έντονη δραστηριότητα,

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Το Μουσείο Αρχαιολογικού Χώρου Ελεύθερνας – Ο Όμηρος στην Κρήτη, είναι το πρώτο μουσείο αρχαιολογικού χώρου στην Κρήτη. Μολονότι μικρότερο σε μέγεθος, είναι αντίστοιχο με εκείνα της Ολυμπίας, των Δελφών και της Βεργίνας. Δημιουργήθηκε για να στεγάσει τα αποτελέσματα των ανασκαφών που διενεργούνται εδώ και τριάντα χρόνια στην αρχαία πόλη της Ελεύθερνας.

Η πρωτοτυπία αυτού του μουσείου, εκτός του γεγονότος ότι επαληθεύεται ο ομηρικός κόσμος στην Κρήτη, συνίσταται και στο ότι τα αντικείμενα της μόνιμης έκθεσης θα ανανεώνονται κατά περιόδους από νέα αλλά και παλαιότερα ευρήματα των ανασκαφών. Με τον τρόπο αυτό το ενδιαφέρον του κοινού θα είναι συνεχές και θα σχετίζεται με την αποκάλυψη και την επέκταση του συνεχιζόμενου ανασκαφικού έργου στον αρχαιολογικό χώρο. Η έκθεση πλαισιώνεται από πρωτότυπες και σύγχρονες οπτικοακουστικές εφαρμογές.

Στην είσοδο του Μουσείου δεξιά υπάρχει τοπογραφικός χάρτης που εισάγει τον επισκέπτη στον αρχαιολογικό χώρο της Ελεύθερνας, καθώς και κείμενα με την ιστορία του τόπου και των ανασκαφών.

Μπροστά του στέκει μια προθήκη με το εμβληματικό αντικείμενο του Μουσείου: μια χάλκινη ασπίδα που βρέθηκε στον τάφο των «πολεμιστών» και χρονολογείται ανάμεσα στο 830/20 και το 730/20 π.Χ.

Πρόκειται για το μοναδικό, έως σήμερα, καλά στρωματογραφημένο αντικείμενο αυτού του τύπου, που ανάλογά του παραδείγματα είναι γνωστά ως «ασπίδες τύπου Ιδαίου Άντρου».

Small informational text label at the bottom of the display board.

Η ύπαρξη πόσιμου χρυσού από τους χειμαρρούς... πηγάδια, η οχυρωματική... τον λόφο από... και η σ... αργητικών εκτάσεων σ... δυν... ρεινά, για κτηνοτρο... και ε... κής ή ναυπηγικής... κυνη... τα, όπως μέλι, κερι... καθ... αν ανθρώπινο πόνο... τικ... ον το σώμα των ανθ... για... η ύπαρξη λατομικο... ή ν... νήματα και γλυπτά έρ... σ... α της, στα Ταλλαία όρη... θας... που οδήγησαν στην ιδ... ορισ... όφο του Πρινέ, στο... και κατά... και Λαγκά), καθώ... σε άλλες... τη βόρεια ακτή, ε... ευρύτερη επικράτ...

Η θέση της, στη... από την αρχ... ατολικά κι... άησαν τ... α τα πο... ον τις α... ύνα...

... και άλλων... τσίβελος, ... ρμείο Πε... καθώς και... Ειρήνη (βλ... ρχαιολογι... υσειού. Και... ημίσιου Κρή... ου Γ' ΚΠΣ... λπ.) και του... οβουλίας... ρείας "ΜΑΕ".

... το Μουσείο... σήμερα τον... ους εκθεσια...

... νύεται από τα... ου και του μου...

... ο. Σταμπολίδης... ρήτης

Η αίθουσα Α περιλαμβάνει τα εκθέματα εκείνα που επελέγησαν για μια πρώτη παρουσίαση της διαχρονικής δημόσιας, πολιτικής, θρησκευτικής, κοινωνικής και ιδιωτικής ζωής της Ελεύθερας.

Στα δεξιά αναπτύσσονται σε προθήκες τμήματα της Προϊστορίας και της Ιστορίας της. Εργαλεία, όπλα και κοσμήματα, αγγεία και ειδώλια, αγάλματα και επιγραφές, αρχιτεκτονικά μέλη και νομίσματα φανερώνουν ένα μικρό μέρος από τα τέχνηρα όλων των εποχών ώστε ο επισκέπτης να δει όχι μόνον τις ύλες που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αρχαιότητα αλλά και την πρόοδο και εξέλιξη της τεχνολογίας και της τέχνης, την τεχνοτροπία κάθε περιόδου.

Στην αίθουσα Β αναπτύσσεται η θρησκευτική και η λατρευτική ζωή στην Ελεύθερνα, από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τα χριστιανικά χρόνια.

Η χάλκινη μεγάλη χέρνιβα-λεκάνη (ή φιάλη), που συναντά κανείς στην πρώτη προθήκη βρέθηκε να καλύπτει στόμιο τεφροδόχων αγγείων από τον Τάφο Α1/Κ1, των “πολεμιστών”, προφανώς σε δεύτερη χρήση. Η μεγάλη λεκάνη/φιάλη της Ελεύθερνας είναι μοναδική και ως προς το μέγεθος και ως προς την πληρότητα της παράστασής της που αναπαριστά τελετουργικό χορό.

Αριστερά της εισόδου στο βάθος εκτίθενται ευρήματα από ιερά των ιστορικών χρόνων, ειδώλια, τμήματα γλυπτών, ανάγλυφα, επιγραφές, αγάλματα και άλλα.

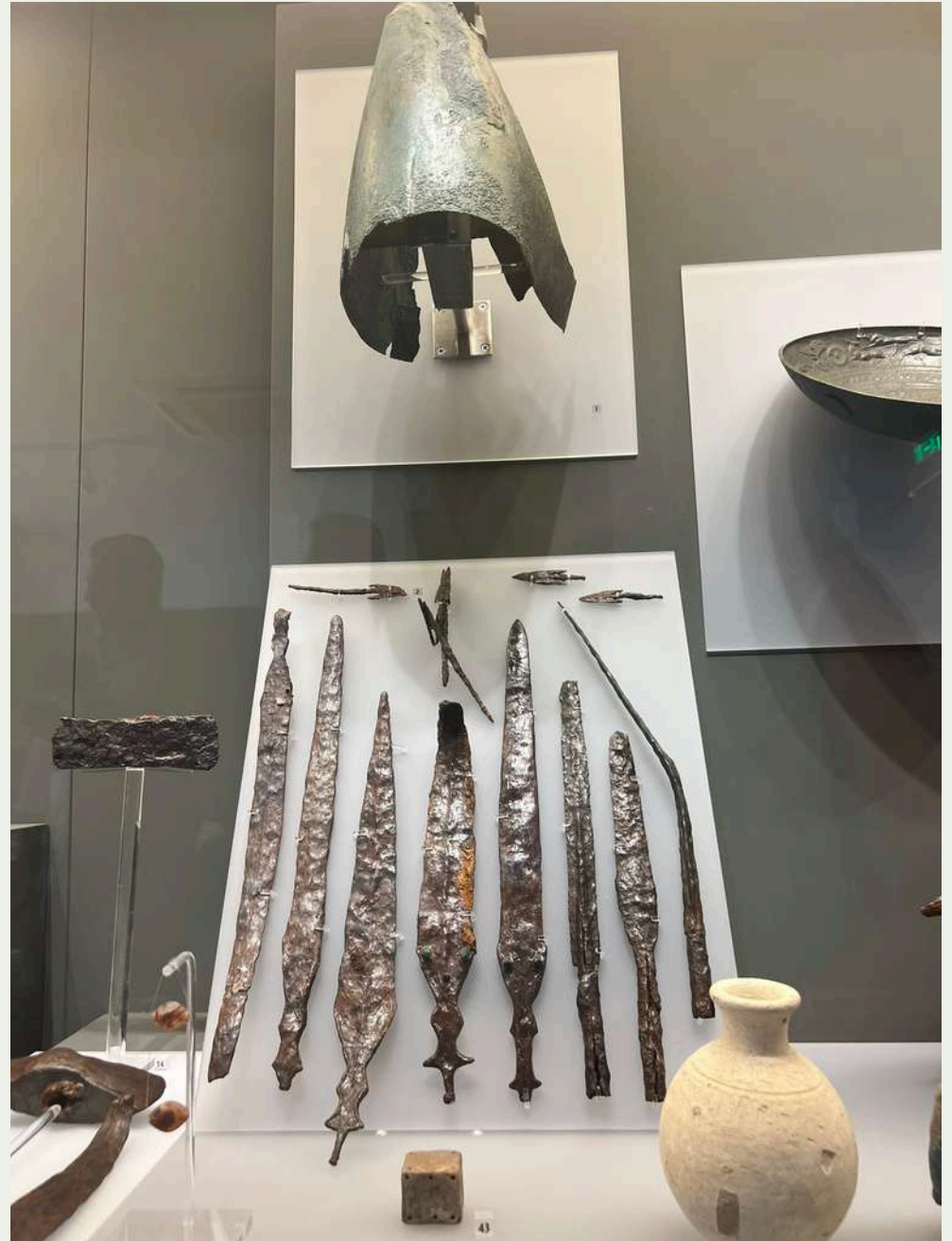
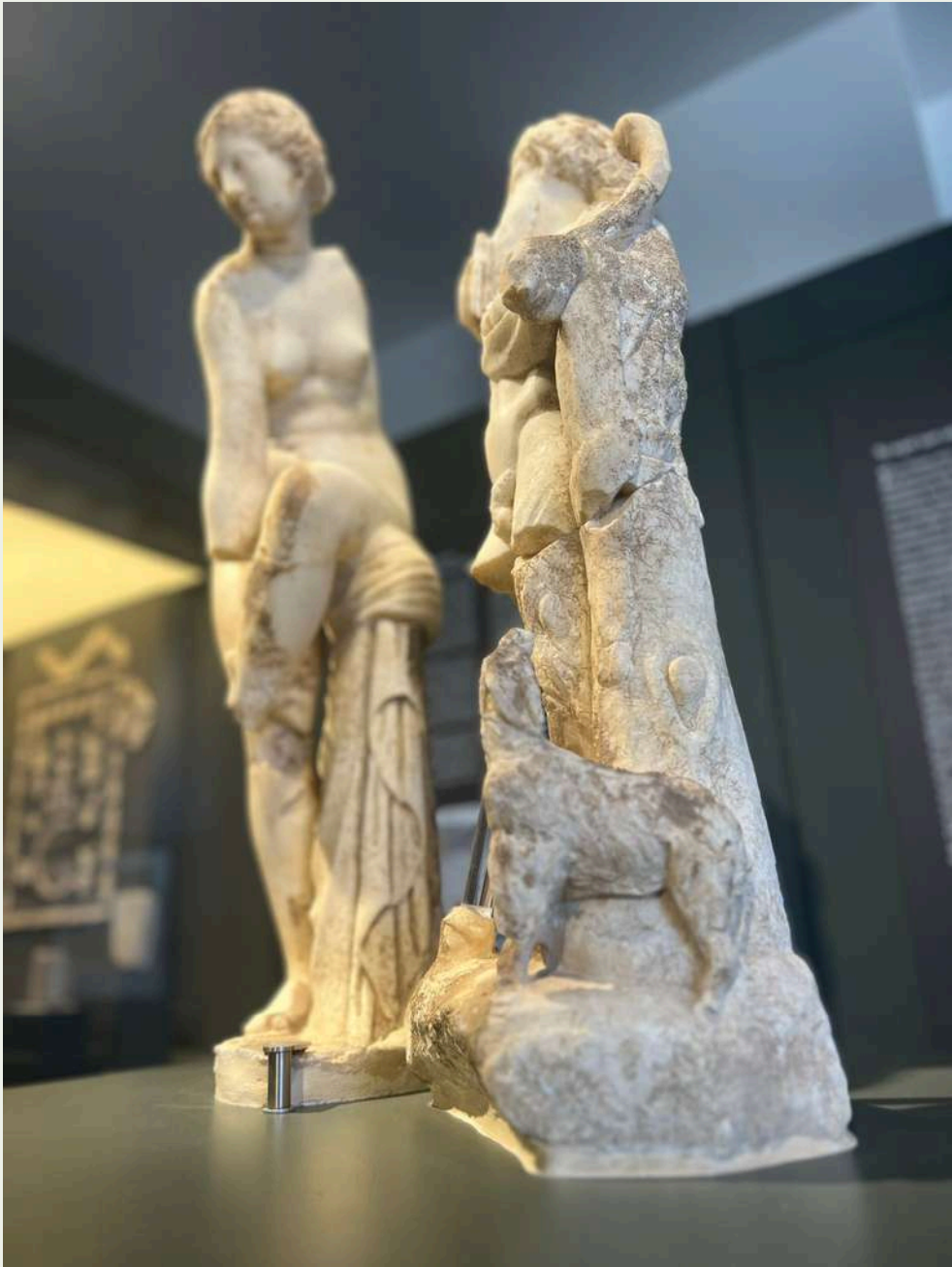
Στην πρώτη προθήκη αριστερά παρουσιάζονται ευρήματα από την ανασκαφή της επιβλητικής τρίκλιτης Βασιλικής στον Κατσιβελο, της οποίας ιδρυτής, σύμφωνα με την τρίστιχη ψηφιδωτή επιγραφή που διατηρήθηκε στον νάρθηκα της, υπήρξε ο πρώτος επίσκοπος Ελευθέρνης, Ευφρατάς, ο οποίος είχε λάβει μέρος στην Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας το 451 μ.Χ.

Απέναντι από αυτά, έχουν τοποθετηθεί αρχιτεκτονικά μέλη και γλυπτά από το ταφικό μνημείο . Πρόκειται για ένα σχετικά μεγάλο, σχεδόν τετράγωνης κάτοψης, κτιστό οικοδόμημα στην νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας.

Στην μικρή προθήκη στο δεξιό τμήμα της αίθουσας απέναντι από την είσοδο εκτίθεται το κάτω τμήμα μιας Κόρης πρωτοαρχαϊκών χρόνων.

Το γλυπτό προέρχεται από τον χώρο, δυτικά της ευθυντηρίας του μνημείου 4Α και φέρει αυτόματα στον νου ένα αριστουργηματικό άγαλμα δαιδαλικής τεχνοτροπίας, την διάσημη Κυρία της Ωσέρ, που χρονολογείται γύρω στο 640 π.Χ. και βρίσκεται στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι

Η αίθουσα Γ του είναι αφιερωμένη στις νεκροπόλεις της Ελεύθερας. Συνειδητή επιλογή, ωστόσο, αποτελεί το γεγονός ότι σ' αυτήν παρουσιάζονται μόνον ευρήματα από τις ανασκαφές στη νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας.

Η νεκρόπολη αυτή με τα ταφικά έθιμα της καύσης και τα πλούσια ευρήματά της αποτελεί σημείο αναφοράς, καθώς εδώ εικονογραφούνται αρχαιολογικά στίχοι της Ιλιάδας που αναφέρονται στην ταφική πυρά του Πατρόκλου, όπως αυτή περιγράφεται στην ραψωδία Ψ αποδεικνύοντας την αλήθεια του Ομήρου

Σύμφωνα με τα έως τώρα δεδομένα στη νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας, έχουν διαπιστωθεί δύο κυρίαρχες ταφικές πρακτικές: α. η καύση και β. ο ενταφιασμός.

Οι καύσεις φαίνεται ότι χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά για ενήλικους άνδρες, πολεμιστές, ήρωες, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στα ομηρικά έπη. Οι νεκροί καίγονταν πάνω σε ξύλινη κατασκευή μαζί με τα προσωπικά αντικείμενα και τα κτερίσματά τους, ενώ τα αποτεφρωμένα υπολείμματα των οστών τους τοποθετούνταν σε τεφροδόχο αγγείο (κάλπη) είτε πλάι στα κατάλοιπα των ταφικών πυρών είτε σε λαξευμένους θαλαμοειδείς τάφους. Αρχικά οι καύσεις λάμβαναν χώρα σε λάκκο αποτεφρωτηρίου .

Εντοπίστηκαν οι σκελετοί τεσσάρων γυναικών που, σύμφωνα με την ανθρωπολογική μελέτη, το ηλικιακό τους φάσμα κυμαίνεται από τα 13,5 έως τα 72 έτη.

Η ξεχωριστή θέση που κατείχαν οι συγκεκριμένες νεκρές στην πρωτοαρχαϊκή κοινωνία της Ελεύθερνας τεκμηριώνεται από τη μνημειώδη κατασκευή του κτηρίου, τα πάσης φύσεως κτερίσματα, τα προσωπικά αντικείμενα και τα ενδύματά τους, και από την ανθρωπολογική μελέτη, η οποία φανερώνει την κατανάλωση εξαιρετικής ποιότητας τροφής ενόσο αυτές ήσαν εν ζωή, ενώ η διαπιστωμένη καταπόνηση των άνω αρθρώσεων στις δύο μεγαλύτερες μπορεί να ερμηνευτεί ως απασχόληση με την κατεξοχήν γυναικεία δραστηριότητα του αργαλειού, ακόμη και για αρχόντισσες.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Το “Κεραμείον” επιμελείται και παρουσιάζει εκπαιδευτικά προγράμματα για την τοπική κεραμική σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Οι επισκέπτες του, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν στο χώρο της έκθεσης μία εικοσάλεπτη παρουσίαση – γνωριμία με την κεραμική τέχνη που περιλαμβάνει ιστορικές αναφορές αλλά και στοιχεία από τις τεχνικές που εφαρμόζονταν στην πανάρχαια τοπική αγγειοπλαστική.

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ (Γιώργης Δαλαμβέλας)

- μικρή εισαγωγή στην τοπική κεραμική,
- κατασκευή αγγείου με πηλοπλαστική και στον τροχό,
- παρουσίαση των σταδίων κατασκευής αρχαίων αγγείων και η κατανόηση κατασκευής των σύνθετων αγγείων,
- διακόσμηση με παραδοσιακά μοτίβα, χρησιμοποιώντας πινέλο από μαλλί προβάτου και στίλβωμα με το βότσαλο,
- παρουσίαση του κυλινδρικού ξυλοκάμινου και της λειτουργίας του
- γνωριμία με τις φόρμες και τις χρήσεις των παλαιών αγγείων.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Το βενετσιάνικο κτίριο του Ιδρύματος, ιστορικό διατηρητέο μνημείο του 17ου αι., προσφέρει τον ιδεώδη χώρο για την παρουσίαση των συλλογών του ενώ παράλληλα η λειτουργία του Μουσείου συμβάλλει στην προστασία του μνημείου.

Οι εκθεσιακοί χώροι του Μουσείου (μόνιμη έκθεση) εκτείνονται σε πέντε (5) αίθουσες και περιλαμβάνουν κυρίως αντικείμενα της παραδοσιακής χειροτεχνίας και λαϊκής τέχνης.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

26

HISTORICAL
FOLK-ART MUSEUM
OF RETHYMNO

HISTORICAL
FOLK-ART MUSEUM
OF RETHYMNO

9. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΙΔΡΥΘΗΚΕ ΤΟ 1973. ΤΑ ΕΚΘΕΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ
ΤΕΧΝΗ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ, ΥΦΑΝΤΙΚΗ,
ΚΑΛΑΘΟΠΛΕΚΤΙΚΗ, ΚΕΡΑΜΙΚΗ,
ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ, ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ
ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ. ΑΠΟ ΤΟ 1995, ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΤΕΓΑΖΕΤΑΙ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΟ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ 17ου ΑΙ., ΤΗΣ
ΕΝΕΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ CLODIO.

9. FOLKLORE MUSEUM

THE HISTORICAL AND FOLKLORE MUSEUM
OF RETHYMNON WAS FOUNDED IN 1973. ITS
COLLECTIONS RELATE TO FOLK AND
TRADITIONAL ART, HANDICRAFTS, WEAVING,
BASKET WEAVING, CERAMICS, METALWORK,
COINS, AGRICULTURAL PRACTICES, AS WELL
AS THE MODERN HISTORY OF RETHYMNON AND
CRETE. SINCE 1995, THE MUSEUM IS HOUSED
IN A BUILDING THAT WAS FORMERLY PART OF
THE 17th-CENTURY URBAN MANSION OF THE
VENETIAN CLODIO FAMILY.

Στόχος του Ιστορικού - Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνης είναι να εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο ερευνητικό και εκπαιδευτικό κέντρο για τη διάσωση του Λαϊκού πολιτισμού της Κρήτης ενώ με διεθνή συνεργασία θα αναζητήσει και θα προβάλλει τις κοινές αξίες των λαών που αποτελούν πανανθρώπινη κληρονομιά.

Στην αίθουσα I τα υφαντά που εκτίθενται χρονολογούνται από τον 19ο και 20ο αι. Είναι υφασμένα με λινάρι, βαμβάκι, μαλλί και μετάξι, ανήκουν σε διάφορες περιοχές της Κρήτης και παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία στην τεχνική και τα χρώματα. Στις προθήκες διακρίνονται κιλίμια, πατανίες, χιράμια, βούργιες, πετσέτες, τραπεζομάντηλα και κρεββατόγυροι.

Στην αίθουσα II εκτίθενται αντικείμενα κεντητικής και κλώστινων συνθέσεων - δαντέλες. Δύο κεντημένοι ποδόγυροι του 17ου και 18ου αι. είναι χαρακτηριστικοί της υψηλής κεντητικής τέχνης στην Κρήτη αυτή την εποχή, βυζαντινής παράδοσης.

Στην αίθουσα III εκτίθενται αντικείμενα καλαθοπλεκτικής και κεραμικής καθώς και οι τρόποι και τα εργαλεία κατασκευής τους. Η τέχνη της καλαθοπλεκτικής είναι από τους παλαιότερους κλάδους της χειροτεχνίας.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΙΙ

Αυτό το υφαντό υφάνθηκε στην Αθήνα τον 19ο αιώνα. Είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος. Το υφαντό αυτό είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος.

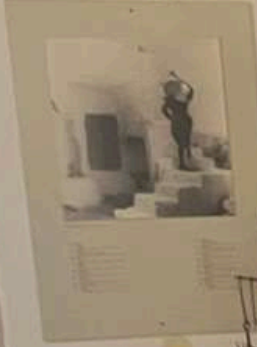
Αυτό το υφαντό υφάνθηκε στην Αθήνα τον 19ο αιώνα. Είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος. Το υφαντό αυτό είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος.

Αυτό το υφαντό υφάνθηκε στην Αθήνα τον 19ο αιώνα. Είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος. Το υφαντό αυτό είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος.

Αυτό το υφαντό υφάνθηκε στην Αθήνα τον 19ο αιώνα. Είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος. Το υφαντό αυτό είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος.

Αυτό το υφαντό υφάνθηκε στην Αθήνα τον 19ο αιώνα. Είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος. Το υφαντό αυτό είναι ένα δείγμα της τεχνικής του υφαντού με την χρήση του υφαντικού υφάσματος.

Informational panel with text and images, likely describing the basket-making process or the items on display.

Η αίθουσα IV είναι αφιερωμένη στις παραδοσιακές καλλιέργειες και το Ρεθεμνιώτικο παραδοσιακό "Ψωμί". με παραδοσιακά εργαλεία της καλλιέργειας και της συγκομιδής των δημητριακών καρπών, για το άλεσμα του καρπού, για το ζύμωμα και το φούρνισμα του ψωμιού.

Στην αίθουσα V παρουσιάζονται τα παραδοσιακά επαγγέλματα του χαλκουργού, του σαμαροποιού, του πεταλωτή και του μαχαιροποιού.

Τέλος η έκθεση αστικής λαογραφίας με θέμα "Το Ρέθυμνο από το 1898 έως το 1913. Από την Κρητική Πολιτεία στην Ένωση", όπου παρουσιάζεται η πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή της πόλης την περίοδο αυτή

- 2632 Αιγίος
παράς 3^η α. π.χ.
- 2647 Αιγίος
3^η α. π.χ.
- 2649 Αιγίος
3^η α. π.χ.
- 2657 Μόναρο κωπάλιο
3^η α. π.χ.
- 2658 Μόναρο κωπάλιο
3^η α. π.χ.
- 2659 Αιγίος ποσειδ
3^η α. π.χ. - παράς 4^η α. π.χ.
- 2659 Πυρήνιος
4^η α. π.χ.
- 2660 Αιγίος
μέσο 4^η α. π.χ.
- 2651 Αιγίος
μέσο 4^η α. π.χ.
- 2658 Πυρήνιος
μέσο 4^η α. π.χ.
- 2648 Αιγίος
3^η α. π.χ.
- 2653 Αιγίος
3^η α. π.χ.

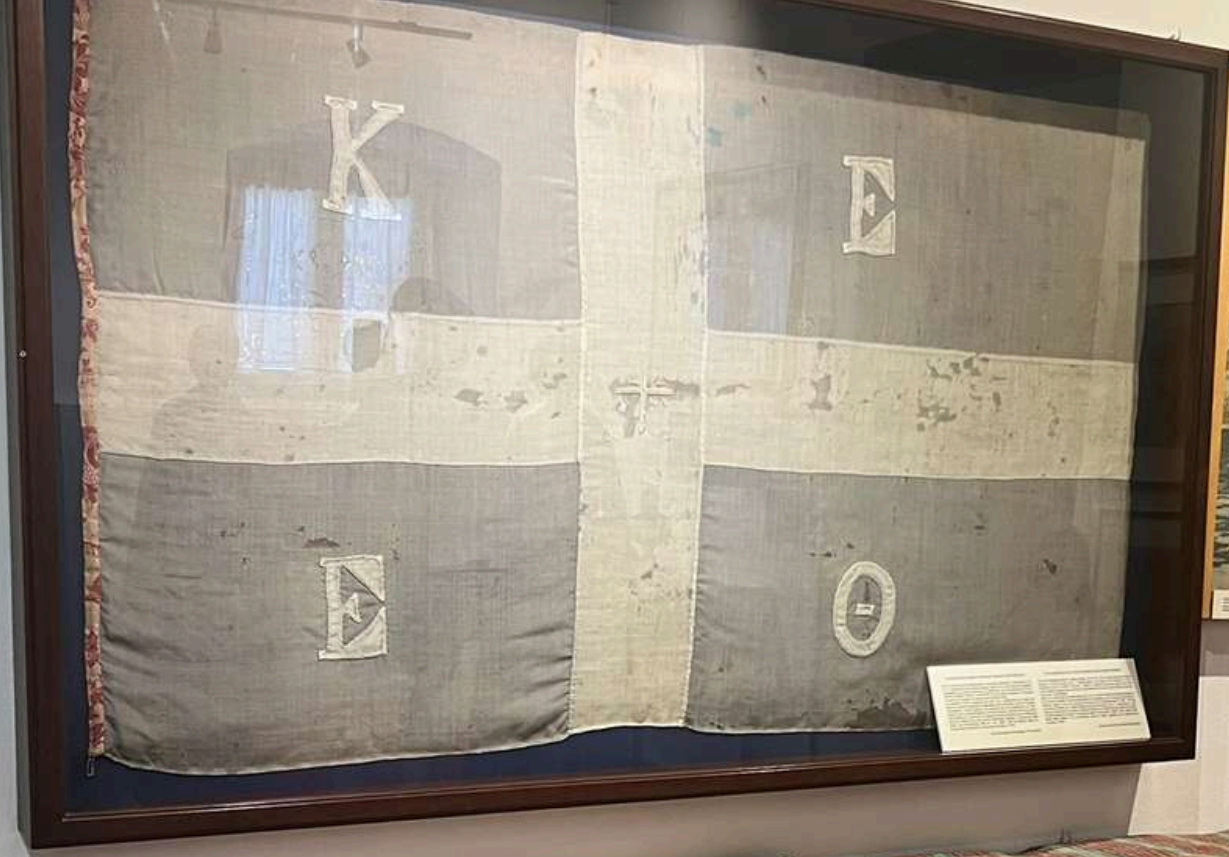
Αιγίος ποσειδ
μέσο 4^η α. π.χ.

Αιγίος ποσειδ
μέσο 4^η α. π.χ.

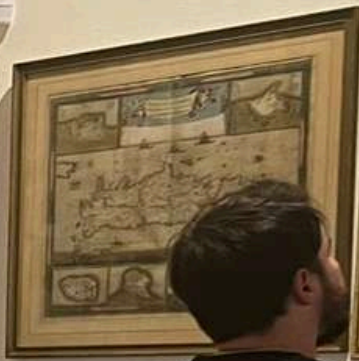
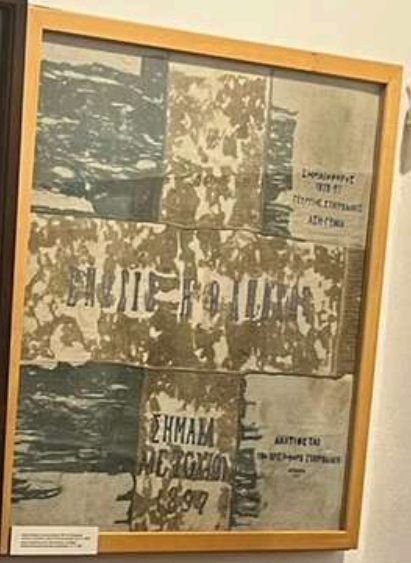
The assembly exhibited in the case belongs to the Museum's collection. It is a small example of the three vertical sections and however as well as of the gear used by the Green Mountain Army in their campaign against the British. The weapons of the British came from various sources, including, sometimes and often, the same sources.

1. Green Mountain Army, 1777
2. Green Mountain Army, 1777
3. Green Mountain Army, 1777
4. Green Mountain Army, 1777
5. Green Mountain Army, 1777
6. Green Mountain Army, 1777
7. Green Mountain Army, 1777
8. Green Mountain Army, 1777

Small informational text block located below the large flag.

ΧΑΛΚΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΕΛΟΠ. ΕΜΗ. ΧΛΙΑΪΤΑΚΙ

Coppersmith

"Επι ο κάθε παραστάτης, καθήμενος στην πόρτα του, μπορεί να κερδιστεί με τον άπαιτο του, να ξεπλά τον δικό καρπό και να ισορροπή τα σεσούτια."

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης (ΙΜΚ) ιδρύθηκε το 1953 με αποστολή την καταγραφή, συντήρηση, τεκμηρίωση και προβολή των πάσης φύσεως τεκμηρίων της Κρητικής ιστορίας (αντικείμενα, αρχειακό υλικό κ.ά.). Στις δραστηριότητες του ΙΜΚ περιλαμβάνονται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων, καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η διοργάνωση εκδηλώσεων επιστημονικού-πολιτιστικού χαρακτήρα (διαλέξεις, κινηματογραφικές προβολές), η περισυλλογή, καταγραφή και ψηφιοποίηση αρχειακού υλικού.

Στόχος της ΕΚΙΜ, η οποία ίδρυσε και λειτουργεί το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης ήταν και είναι η διαφύλαξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κρήτης από τους πρώτους βυζαντινούς χρόνους ως τη σύγχρονη εποχή.

Ο στόχος αυτός επιτεύχθηκε σταδιακά, με περισυλλογές, αγορές και δωρεές αντικειμένων, καθώς και με την παρακαταθήκη αντικειμένων από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Σήμερα το ΙΜΚ προσφέρει μια σύνθετη εικόνα της Ιστορίας και της Τέχνης της Κρήτης από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους ως τον 20ο αιώνα.

Οι περιοδικές εκθέσεις κινούνται σε ένα ευρύ φάσμα, από την Βυζαντινή ως τη σύγχρονη τέχνη, την ανάδειξη κορυφαίων λογοτεχνικών μορφών της Ελλάδας (Ελύτης, Καζαντζάκης), την παρουσίαση μεγάλων ιστορικών γεγονότων από το τέλος του 19ου αιώνα μέχρι και τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

Με αφετηρία τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους το Ιστορικό Μουσείο Κρήτης παρουσιάζει στους επισκέπτες του την πολυτάραχη ιστορία του μεγάλου μεσογειακού νησιού ως τα μέσα του 20ού αιώνα.

Χώρος προσανατολισμού του επισκέπτη σε αυτή τη μακρά περίοδο συναρπαστικών μεταβολών, η εισαγωγική αίθουσα του Μουσείου προσφέρει βασικές πληροφορίες για τις μεγάλες ιστορικές φάσεις της Κρήτης αξιοποιώντας αντικείμενα, χάρτες, βιβλία και εικονογραφικό υλικό, χαρακτηριστικά της κάθε εποχής.

Ειδικά για το Ηράκλειο, τη βενετσιάνικη Κάντια, μια εντυπωσιακή μακέτα έκτασης 15 περίπου τετραγωνικών μέτρων, αναπαριστά υπό κλίμακα 1:500 την πόλη στα μέσα του 17ου αιώνα, λίγο πριν την οθωμανική επίθεση. Περιμετρικά, στους τοίχους, σχέδια, φωτογραφίες και υπομνήματα παρουσιάζουν συγκεκριμένα μνημεία και σημεία της πόλης τα οποία ο επισκέπτης μπορεί να εντοπίσει στη μακέτα με τη χρήση του ειδικού συστήματος φωτισμού. Εναλλακτικά, η περιήγηση στην πόλη γίνεται με επιτοίχια προβολή σχετικού εικονογραφικού υλικού και συνδυασμένη εστίαση φωτεινών δεσμών στα μνημεία της.

Κεραμικά

Τα κεραμικά αντικείμενα συνιστούν για μια μεγάλη περίοδο της ιστορίας του ανθρώπου αξιόλογες μαρτυρίες της καθημερινότητας αλλά και της οικονομικής, τεχνολογικής και καλλιτεχνικής δραστηριότητας κάθε περιόδου. Τα είδη των αγγείων, οι τεχνικές κατασκευής, η διακόσμηση αποτυπώνουν τις επιδράσεις του παρελθόντος αλλά και τις καινοτομίες που οι συνθήκες κάθε εποχής δημιουργούν.

Η Συλλογή Κεραμικών του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης εκτίθεται σε ξεχωριστή αίθουσα και ξεκινά από την περίοδο της μετάβασης στον χριστιανισμό καταλήγοντας στην περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας

Γλυπτά

Ξεκινώντας από χαρακτηριστικά κιονόκρανα των πρώτων χριστιανικών αιώνων (4ος-5ος) η Συλλογή των Γλυπτών του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης διαρθρώνεται χρονολογικά ως το τέλος της βενετσιάνικης περιόδου. Στο πλαίσιο της χρονολογικής αυτής διάταξης έχουν οργανωθεί επιμέρους θεματικές ενότητες όπως εκκλησιαστική και αστική αρχιτεκτονική, γλυπτική για δημόσια και ιδιωτική χρήση, Λίθινα και μαρμάρινα αρχιτεκτονικά γλυπτά, επιτύμβιες επιγραφές, ανάγλυφα οικόσημα και σύμβολα κοσμικής ή θρησκευτικής εξουσίας αφηγούνται την ιστορία της μεσαιωνικής Κρήτης.

Μεταξύ των εκθεμάτων διακρίνονται δύο εντυπωσιακά ψηφιδωτά από την περιοχή της Χερσονήσου. Οι μετόπες του κτιρίου της Λότζιας στο Ηράκλειο (αρχές 17ου αι.), επιγραφές από τα τείχη όπου αποτυπώνεται η αγωνία του πολέμου και το μεγάλο μαρμάρινο μετάλλιο που κάποτε κοσμούσε την Πύλη του Αγίου Γεωργίου στην ίδια πόλη κυριαρχούν στην ενότητα της βενετσιάνικης περιόδου.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην εβραϊκή κοινότητα μέσα από τις λίγες επιγραφές που διασώθηκαν από το κτίριο της Συναγωγής και το νεκροταφείο.

Νομισματική συλλογή

Η προβολή της νομισματικής ιστορίας της Κρήτης αποσκοπεί στην παρουσίαση όχι μόνο της οικονομικής ζωής στη Μεγαλόνησο αλλά και του πολιτικού, θρησκευτικού και ιδεολογικού περιβάλλοντος σ' όλες τις περιόδους του ιστορικού της βίου, λόγω των συμβολισμών που δηλώνουν τα νομισματικά αντικείμενα ως έκφραση της εκάστοτε εξουσίας αλλά ως έργα τέχνη

Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή τέχνη

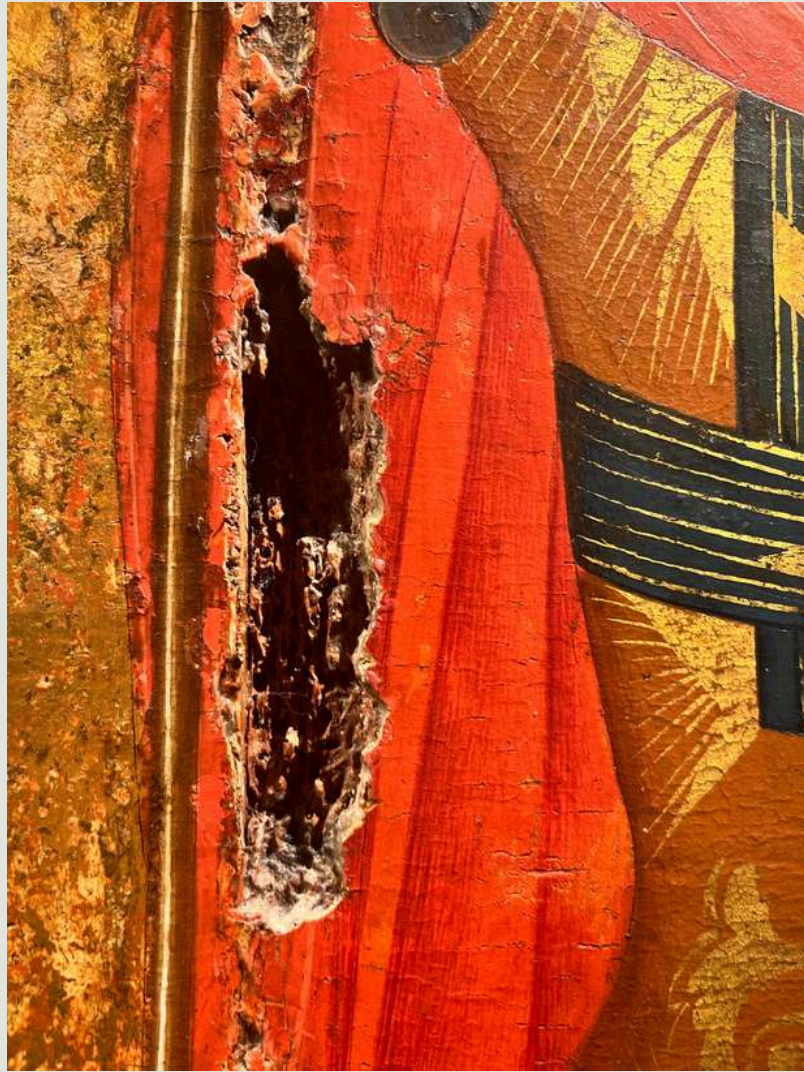
Η βυζαντινή τέχνη υπήρξε μια τέχνη στρατευμένη στην υπηρεσία των χριστιανικών ιδανικών: το στοιχείο της έντονης θρησκευτικότητας αποτέλεσε έναν από τους κύριους άξονες της καλλιτεχνικής δραστηριότητας στον Ελλαδικό χώρο ακόμα και μετά την κατάρρευση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας τον 15ο αιώνα.

Η έκθεση της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Συλλογής του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης έχει ως στόχο να παρουσιάσει αυτή τη μακραίωνη πολιτιστική «συνέχεια» και στην Κρήτη, με τις επιμέρους ιδιαιτερότητές της.

Informational text label for the first manuscript page.

Informational text label for the second manuscript page.

Παράλληλα στην έκθεση, ποικίλα σύνολα έργων μικροτεχνίας προβάλλονται είτε ως εκφάνσεις ευλάβειας και χριστιανικής λατρείας, όπως τα λειτουργικά σκεύη, τα ιερατικά άμφια και τα εκκλησιαστικά χειρόγραφα, είτε ως τεκμήρια του ιδιωτικού βίου, όπως τα κοσμήματα, εμπλουτίζοντας έτσι την πληροφορία που συλλέγει κανείς για την πολιτιστική και πνευματική ζωή των προηγούμενων αιώνων.

El Greco

Κορυφαία εκθέματα του Ιστορικού Μουσείου Κρήτης αποτελούν τα δύο μοναδικά έργα του Ελ Γκρέκο που εκτίθενται στην Κρήτη: Η Άποψη του Όρους και της Μονής Σινά (1570) και η Βάπτισμα του Χριστού (1567).

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ή Ελ Γκρέκο γεννήθηκε στο Χάνδακα (Ηράκλειο) το 1541. Είναι η περίοδος κατά την οποία η επίδραση της ευρωπαϊκής αναγέννησης διαμόρφωσε στην Κρήτη ένα εξαιρετικά ευνοϊκό κλίμα για τις τέχνες και τα γράμματα. Επηρεασμένος προφανώς από αυτό το κλίμα ο Δομήνικος στράφηκε από νωρίς στη ζωγραφική όπου και καταξιώθηκε σε νεαρή ηλικία.

Πριν ακόμη συμπληρώσει ηλικιακά τα τριάντα ταξίδεψε στην Ιταλία σε αναζήτηση της γνώσης και των νέων τάσεων στην τέχνη του. Εκεί παρέμεινε για μια περίπου δεκαετία, αρχικά στη Βενετία και στη συνέχεια στη Ρώμη. Στην «ιταλική» αυτή περίοδο του βίου του χρονολογούν οι ειδικοί και τους δύο πίνακες που εκτίθενται στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης. Το 1576 ο Γκρέκο αναχώρησε για την Ισπανία όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα ως το τέλος της ζωής του, το 1614. Περισσότερες βιογραφικές πληροφορίες για τον κρητικό ζωγράφο μπορεί κανείς να αντλήσει από δύο οθόνες αφής, οι οποίες παρέχουν επιπλέον τη δυνατότητα στον επισκέπτη να εστιάσει σε λεπτομέρειες των δύο παραπάνω πινάκων ή σε ενδιαφέρουσες συγκρίσεις με άλλα έργα της ίδιας εποχής.

Οι Εικόνες της Συλλογής Ζαχαρία Πορταλάκη, 15ος -20ός αιώνας

Τον Μάιο του 2014 η Εταιρία Κρητικών Ιστορικών Μελετών έγινε αποδέκτης της γενναιόδωρης προσφοράς από τον Ζαχαρία Πορταλάκη εξήντα πέντε φορητών εικόνων (15ου - αρχών 20ού αιώνα).

Τα έργα της Δωρεάς, που εκτίθενται πλέον μόνιμα στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, προέρχονται από έναν ευρύ γεωγραφικό χώρο -την Κρήτη, τα Επτάνησα, την ηπειρωτική Ελλάδα, τα Βαλκάνια και τη Ρωσία- και παρουσιάζουν ποικιλία ως προς το θεματολόγιο και τους εικονογραφικούς τύπους.

Στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης η περίοδος της Οθωμανικής κυριαρχίας αναπτύσσεται, συνεπώς, σε δύο ενότητες-αίθουσες. Στην πρώτη παρουσιάζεται η πρώιμη φάση της με αντικείμενα από την κοσμική και θρησκευτική ζωή (τοιχογραφίες, επιγραφές, αρχιτεκτονικά μέλη από μουσουλμανικά θρησκευτικά ιδρύματα, έγγραφα και μικροαντικείμενα) που σκιαγραφούν κυρίως τη μουσουλμανική παρουσία στο νησί.

Η δεύτερη ενότητα εστιάζει στην περίοδο της ανάπτυξης της εθνικής συνείδησης και του επαναστατικού αναβρασμού κατά τον 19ο αιώνα, που καταλήγει στην Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα το 1913.

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

Σε μια «ανήσυχη» έκθεση, όπως αρμόζει σε μια ταραγμένη περίοδο της νεότερης ιστορίας, παρουσιάζεται η εμπλοκή της Ελλάδας και ειδικότερα της Κρήτης στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η ιταλική επίθεση εναντίον της Ελλάδας (Οκτώβριος 1940), η Μάχη της Κρήτης, όπως ονομάστηκε η γερμανική εισβολή στο νησί (Μάιος 1941), η κατοχή, η αντίσταση, τα σαμποτάζ, τα εγκλήματα πολέμου, η καθημερινή ζωή, αποτελούν τις κύριες ενότητες αυτής της παρουσίασης που αξιοποιεί αντικείμενα, εικονογραφικό υλικό και ποικίλα οπτικά και ηχητικά ντοκουμέντα, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν οι προσωπικές αφηγήσεις ανθρώπων που έδρασαν στην Κρήτη εκείνη την περίοδο.

Εθνογραφική συλλογή

Η Εθνογραφική Συλλογή της Εταιρίας Κρητικών Ιστορικών Μελετών περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικά αντικείμενα του 19ου και του 20ού αιώνα περισυλλεγμένα από διάσπαρτους οικισμούς του νησιού, ειδικότερα της ανατολικής και της κεντρικής Κρήτης.

Στα χωριά της Κρήτης αναμιγνύονται αρχιτεκτονήματα όλων των περιόδων με κυρίαρχο το μεσογειακό σπίτι. Η οικοσκευή περιλαμβάνει αντικείμενα από πηλό, ξύλο, σίδηρο, πέτρα κ.ά που καλύπτουν τις αναγκαίες λειτουργίες του νοικοκυριού.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο ναός της Αγίας Αικατερίνης των Σιναϊτών βρίσκεται στο κέντρο του Ηρακλείου Κρήτης, σχηματίζει ένα τρίγωνο με τους δύο άλλους ναούς του Αγίου Μηνά, τον μικρό ναό και παλαιότερο, καθώς και τον μεγάλο Μητροπολιτικό ναό του Αγίου και μεγαλύτερου της Κρήτης. Η πρώτη φάση κατασκευής ανάγεται στον 13ο αιώνα ενώ επεμβάσεις, τόσο στον ναό όσο και στο παρεκκλήσιο, έγιναν κατά το δεύτερο μισό του 16ου και το πρώτο μισό του 17ου αιώνα. Είναι χτισμένος με εξαιρετική επιμέλεια, μεγάλο μέρος των λίθων είναι ξεστοί (λαξευμένοι), ενώ σε επιλεγμένα σημεία έχουν τοποθετηθεί διακοσμητικά λιθόγλυπτα.

Ο αρχιτεκτονικός τύπος είναι παραλλαγή του σταυρεπίστεγου ναού και αποτελείται από ένα επίμηκες κλίτος, στεγασμένο με ημικυλινδρική καμάρα, και από ένα εγκάρσιο, με πτερά χαμηλότερου ύψους, το οποίο αναπτύσσεται μπροστά από το επίσης χαμηλότερο Ιερό Βήμα.

Ο ναός της Αγίας Αικατερίνης, που σήμερα στεγάζει το Μουσείο Χριστιανικής Τέχνης, κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας (1211-1669) υπήρξε καθολικό μιας σπουδαίας μονής, η οποία λειτουργούσε ως εξάρτημα της ομώνυμης μονής του όρους Σινά.

Η σιναϊτική παρουσία στην Κρήτη χρονολογείται πιθανότατα από τα βυζαντινά χρόνια. Κατά τη Β βυζαντινή Περίοδο (961-1204) η μεγάλη μονή του όρους Σινά διέθετε αξιόλογη κτηματική περιουσία στο νησί και ανάμεσα στις ιδιοκτησίες της συγκαταλέγονταν και ναοί στον Χάνδακα. Σήμερα δεν είναι γνωστές οι συνθήκες κάτω από τις οποίες απέκτησε τον ναό της Αγίας Αικατερίνης, ούτε αν ήταν σιναϊτικό μετόχι από τα βυζαντινά χρόνια, όπως πιθανολογείται. Είναι όμως, γνωστό ότι απέκτησε πολλά προνόμια κατά τη διάρκεια της Βενετοκρατίας, όπως είναι γνωστό, σε γενικές γραμμές, ο ρόλος που διαδραμάτισε στα θρησκευτικά, τα κοινωνικά, και τα πολιτιστικά πράγματα της βενετοκρατούμενης Κρήτης.

Η παράδοση τη θέλει κέντρο γραμμάτων και τεχνών, αλλά και μονή με ιδιαίτερο ρόλο όσον αφορά στη διατήρηση της ορθόδοξης πίστης στην Πρωτεύουσα του Βασιλείου της Κάντια, όπως ονόμαζαν την Κρήτη οι Βενετοί. Αν και οι πηγές δεν επιβεβαιώνουν τη λειτουργία διδακτηρίου στη μονή, όπως έγραφαν οι παλαιότεροι μελετητές, εν τούτοις είναι δύσκολο να αρνηθεί κανείς τον ιδιαίτερο ρόλο της στην προαγωγή της χριστιανικής τέχνης. Σημαντικοί Κρήτες ζωγράφοι συνδέθηκαν με την Μονή της Αγίας Αικατερίνης και σπουδαία έργα κοσμούσαν το καθολικό της. Παράδειγμα, ο μεγάλος ζωγράφος του 15ου αιώνα Άγγελος Ακοτάντος, που της είχε αφήσει με τη διαθήκη του και κυκλική εικόνα.

Πλούτος μεγάλος ήταν οι εικόνες και τα κειμήλια που διέθετε. Κάποια από αυτά φαίνεται πως αποτέλεσαν πρότυπα για τους υπόλοιπους ναούς, όπως συνέβη το 1642, που ένας ιερομόναχος παράγγειλε στον ξυλογλύπτη Μανέα Μαγγανάρη να σκαλίσει ένα τέμπλο αντιγράφοντας τα σχέδια του παρεκκλησίου.

Τα χρόνια εκείνα το παρεκκλήσιο στη βόρεια πλευρά του ναού ήταν αφιερωμένο στους Κρήτες Αγίους Δέκα.

Εκείνο το ποίο θα πρέπει να επισημανθεί είναι η κοινωνική προσφοράς της μονής.

Επί Τουρκοκρατίας

Το Σεπτέμβριο του 1669 ο ναός της Αγίας Αικατερίνης απογυμνώθηκε από τον πλούτο των φορητών εικόνων και των εκκλησιαστικών κειμηλίων του. Την εποχή εκείνη ολοκληρώθηκε η οθωμανική κατάκτηση της Κρήτης με την παράδοση του Χάνδακα. Τα περισσότερα από τα κειμήλια μεταφέρθηκαν σε άλλες βενετοκρατούμενες περιοχές, όπου κατέφυγαν και οι Σιναΐτες μοναχοί, μαζί με μεγάλο μέρος του χριστιανικού πληθυσμού της πόλης. Μέχρι τότε υπήρχαν στον Χάνδακα δεκάδες χριστινικοί ναοί, περισσότεροι από 130, όπως αναφέρεται σε διάφορες πηγές (κυρίως στους χάρτες). Οι πιο σημαντικοί από αυτούς μετατράπηκαν σε μουσουλμανικά τεμένη.

Τα πρώτα χρόνια της οθωμανοκρατίας λειτουργούσε μόνον ένας χριστιανικός ναός στην πόλη, ο Άγιος Ματθαίος των Σιναϊτών. Ο παλαιός (μικρός) Άγιος Μηνάς αποδόθηκε στους Χριστιανούς μόλις το 1735 και ο νεότερος (ο σημερινός μητροπολιτικός) εγκαινιάστηκε το 1895. Η Αγίας Αικατερίνη παραχωρήθηκε αμέσως μετά την οθωμανική κατάκτηση στον Συνεχισε, όμως, να ακούγεται και ως Αγία Κατερίνα Τζαμισί. Η ισχυρή χριστιανική παράδοση επιβίωσε μέσα από την ονομασία του τζαμιού και κάτω από τις σκληρές συνθήκες της οθωμανικής κυριαρχίας. Μέχρι και το τέλος αυτής της δύσκολης περιόδου (1669-1898) είχε επιβιώσει η ανάμνηση ενός σπουδαίου χριστιανικού καθιδρύματος που είχε ματατραπεί σε μουσουλμανικό τέμενος.

Ο πρώτος μιναρές βρίσκονταν στην ανατολική πλευρά του ναού, αλλά μεταφέρθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα και ψήλωσε για λόγους ανταγωνισμού προς την χριστιανική κοινότητα του Ηρακλείου, αρχικά ο μιναρές της Αγίας Αικατερίνης ήταν κοντός (...) Στα 1883, όμως, όταν συνεχίσθηκαν οι εργασίες του Αγίου Μηνά και οι τοίχοι ψήλωσαν και φάνηκε το ύψος των καμπαναριών του, ο Σκυλιανάκης Χασάν Βέης, Πρόεδρος της Οθωμανικής Κοινότητας, έβαλε μπρος να επιφέρει διάφορες επιδιορθώσεις στο τζαμί. Τότε κτίστηκε κι ο καινούριος μιναρές νοτικά του παρεκκλησίου των Αγίων Δέκα.

СВЯТЫЙ СОБОРЪ СВЯТЫХЪ АПОСТОЛЪ
НИЦЕИ
1419

Στην αυλή του, στην σημερινή πλατεία της Αγίας Αικατερίνης, είχε φτιαχτεί σιντριβάνι με άσπρο μάρμαρο για τους τελετουργικούς καθαρμούς των πιστών. Και παραδίπλα, δεξαμενή με μολυβοσκέπαστο τρούλο. Αναφέρεται, μάλιστα, ότι μέσα στο τζαμί υπήρχε αγίασμα. Τα παλιά κελιά των μοναχών φαίνεται πως χρησιμοποιούνταν για τη διαμονή των Μουσουλμάνων σπουδαστών, αφού στις εγκαταστάσεις της μονής λειτουργούσαν μορφωτικά καθιδρύματα, ιεροσπουδαστήριο (μεντρεσές) και σχολείο (μαϊτέπι).

Από τα τέλη του 19ου αιώνα είχε αρχίσει η συρρίκνωση του μουσουλμανικού στοιχείου του Μεγάλου Κάστρου. Το καταπιεσμένο άλλοτε χριστιανικό στοιχείο είχε πάρει στα χέρια του μεγάλο μέρος από την οικονομική ζωή της πόλης. Το τζαμί της Αγίας Κατερίνας ερήμωνε και εγκαταλείφτηκε οριστικά λίγους μήνες μετά την επίσημη Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Την ίδια περίπου εποχή (εγκαταστάθηκαν εκεί Έλληνες πρόσφυγες που είχαν φτάσει στην Κρήτη από την Μικρά Ασία. Τότε ακριβώς άρχισε η συζήτηση για την τύχη του. Η πόλη μεγάλωνε, ο χριστιανικός πληθυσμός αυξάνονταν, κυρίως λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης, και οι χριστιανικοί ναοί δεν επαρκούσαν.

Προτάθηκε, λοιπόν, να ξαναγίνει ναός, όπως ήταν και πριν από την τουρκική κατάκτηση του νησιού. Οι προσπάθειες της τοπικής εκκλησίας ευοδώθηκαν την άνοιξη του 1919.

Στις 12 Μαρτίου του 1919 δημοσιεύτηκε Βασιλικό Διάταγμα με το οποίο απαλλοτριώνονταν το παλαιό μουσουλμανικό τέμενος.

Σχεδόν ερείπιο βρήκε την Αγία Αικατερίνη ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος. Οι βόμβες που έπεφταν παντού είχαν μετατρέψει μεγάλες περιοχές του Ηρακλείου σε χαλάσματα και πολλοί δρόμοι ήταν καλυμμένοι με σωρούς από πεσμένες πέτρες. Ανάμεσα στις περιοχές που επλήγησαν τότε ήταν και εκείνη του Αγίου Μηνά.

Οι Ναζί, που κατέλαβαν την Κρήτη τον Μάιο του 1941, μετέτρεψαν το κλίτος της Αγίας Αικατερίνης σε αμαξοστάσιο και το εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Αγίου Μηνά αποφάσισε να επισκευάσει ένα τμήμα του ναού, και πιο συγκεκριμένα, το παρεκκλήσιο στο οποίο ετιμάτο πριν από την άλωση η μνήμη των Αγίων Δέκα.

Ήταν Οκτώβριος του 1943 και, όπως αναφέρεται, παρόμοιες αποφάσεις (για επισκευή του ναού) είχαν ληφθεί πολλές φορές, αλλά καμιά δεν είχε υλοποιηθεί. Τον επόμενο μήνα, Νοέμβριο του 1943, στη γιορτή της Αγίας Αικατερίνης, τελέστηκε για πρώτη φορά στα νεότερα χρόνια θεία λειτουργία στο παρεκκλήσιο του καταργημένου τζαμιού. Είχαν περάσει 274 χρόνια και δύο μήνες από τότε που είχε πάψει να λειτουργεί ως ναός! Επειδή δεν είχε προηγηθεί τελετή εγκαινίων, για να τελεστεί η λειτουργία, τοποθετήθηκε αντιμήνσιο στην Αγία Τράπεζα. Η απόφαση του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Αγίου Μηνά να επισκευάσει τον ναό υλοποιήθηκε αμέσως, με χρηματικό ποσό που είχαν προσφέρει δωρητές.

Η μουσειακή συλλογή

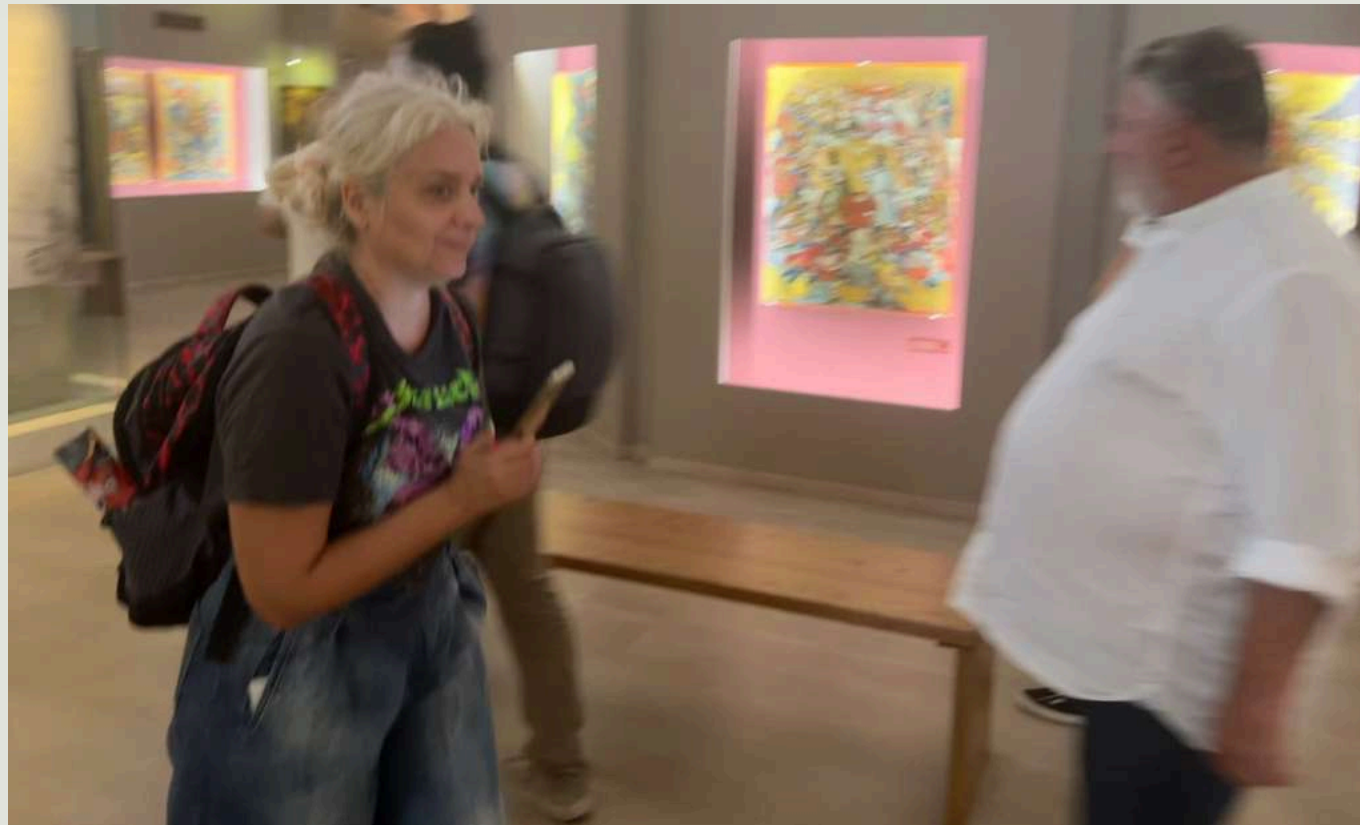
Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο (ίσως από τα τέλη της δεκαετίας του 1940) ο ναός της Αγίας Αικατερίνης είχε αρχίσει να στεγάζει τα κατηχητικά σχολεία της ενορίας του Αγίου Μηνά και άλλες εκκλησιαστικές δραστηριότητες (ομιλίες, διαλέξεις, συγκεντρώσεις). Η απόφαση για τη στέγαση και την έκθεση ιερών εικόνων και εκκλησιαστικών κειμηλίων υλοποιήθηκε πολλά χρόνια αργότερα (κατά τη δεκαετία του 1960). Η περισυλλογή των των κειμηλίων δεν ήταν εύκολη, αλλά ο ζήλος και το πραγματικό ενδιαφέρον του Ιεράρχη υπερνίκησαν τα εμπόδια.

Από διάφορα μοναστήρια και από ενοριακούς νεούς συγκεντρώθηκε πολύτιμο υλικό, ιερές εικόνες, άμφια, είδη εκκλησιαστικής αργυροχρυσοχοΐας και ξυλογλυπτικής, χειρόγραφα, παλαίτυπα βιβλία.

Το 2007 σταμάτησε η λειτουργία της έκθεσης με την παλαιά μορφή και άρχισαν οι εργασίες συντήρησης του κτηρίου. Συμπαραστάτης στην προσπάθεια της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης να αναβαθμίσει την έκθεση στάθηκε το Υπουργείο Πολιτισμού, η 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Αμέσως μετά εκπονήθηκε η μελέτη επανέκθεσης με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου μουσείου, όπως αρμόζει στη σπουδαιότητα των εκθεμάτων.

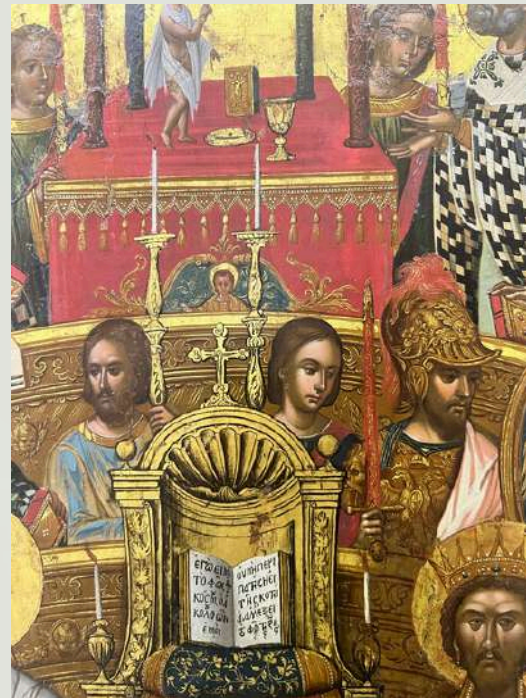
Το νέο Μουσείο Χριστιανικής Τέχνης Αγίας Αικατερίνης των Σιναϊτών, άρχισε να λειτουργεί τον Φεβρουάριο του 2015 και τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου πραγματοποιήθηκαν τα επίσημα εγκαίνια του.

ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Η διάδοση του ψηλού ξύλινου εικονοστασίου σε αντικατάσταση του μαρμάρινου βυζαντινού τέμπλου ευνόησε την παραγωγή φορητών εικόνων από τα τέλη του 14ου αιώνα. Το νέο ρεύμα που έφεραν στην τέχνη του νησιού οι κωνσταντινουπολίτες ζωγράφοι που εγκαταστάθηκαν στο Χάνδακα, συνυφασμένο με επιρροές από τη δυτική τέχνη, που ευνοήθηκαν από τη βενετική παρουσία στο νησί, τις εμπορικές ανταλλαγές με τη Δύση και τη δημιουργία μιας τάξης εύπορων και μορφωμένων αστών που υποστήριζε δυναμικά την καλλιτεχνική δημιουργία οδήγησαν στην ανάδειξη κορυφαίων ζωγράφων.

Ο Άγγελος Ακοτάντος , ο Ανδρέας Ρίτζος , ο Θεοφάνης , ο Μιχαήλ Δαμασκηνός και ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος και στη διαμόρφωση ενός καλλιτεχνικού ιδιώματος στη ζωγραφική των φορητών εικόνων τόσο ξεχωριστού που έφτασε να χαρακτηριστεί ως «Κρητική Σχολή».

Μνημειακή Ζωγραφική

Η κατάκτηση της Κρήτης από τους Βενετούς στα 1211 απομόνωσε το νησί από τα καλλιτεχνικά κέντρα της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ακολούθησε μια περίοδος κατά την οποία οι καλλιτέχνες παρέμειναν προσκολλημένοι στα πρότυπα της προηγούμενης περιόδου. Έτσι ερμηνεύεται ο αρχαϊστικός και συχνά λαϊκότροπος χαρακτήρας της ζωγραφικής της πρώτης περιόδου της Βενετοκρατίας.

Η ταπεινωτική για τη Βενετία υπογραφή της συνθήκης με τους κρητικούς επαναστάτες του Αλέξιου Καλλέργη το 1299 και η αναγνώριση του προνομίου της θρησκευτικής ελευθερίας, επέδρασε σημαντικά στις καλλιτεχνικές εξελίξεις.

Από τις αρχές ήδη του 14ου αιώνα άρχισε η διείσδυση των καλλιτεχνικών αντιλήψεων της «παλαιολόγειας αναγέννησης», που καλλιεργήθηκαν στο καλλιτεχνικό περιβάλλον της βυζαντινής πρωτεύουσας και εξελίχθηκαν μετά τα μέσα του αιώνα σε καλλιτεχνικό ακαδημαϊσμό.

Η σταδιακή επικράτηση της νέας αυτής τάσης και η περαιτέρω εξέλιξή της με τη συρροή κωνσταντινουπολιτών τεχνιτών, που αναζήτησαν καταφύγιο στην Κρήτη από τα τέλη του αιώνα, οδήγησε σε μια άνοδο του καλλιτεχνικού επιπέδου και δημιούργησε τις προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση του ιδιαίτερου χαρακτήρα της τέχνης που περιγράφηκε με τον όρο «Κρητική Σχολή Ζωγραφικής».

Μνημειακή Αρχιτεκτονική και Γλυπτική

Με την κατάκτηση της Κρήτης το 1211 η Βενετία κατέστησε το Χάνδακα (Ηράκλειο), που μετονόμασε σε Candia κέντρο της εξουσίας της στο νησί που έλαβε το όνομα Regno di Candia (Βασίλειο της Candia). Η σημασία της πόλης για τη Γαληνοτάτη Δημοκρατία είναι προφανής: υπήρξε η πρώτη θέση που κατέλαβε και η τελευταία που εγκατέλειψε, έπειτα από λυσσαλέα αντίσταση, στα χέρια των Οθωμανών, μετά από τέσσερις αιώνες (1669). Η εντυπωσιακή οικονομική, δημογραφική και οικιστική ανάπτυξη που ακολούθησε τη βενετική κατάκτηση μετέτρεψε την πόλη από μικρό βυζαντινό επαρχιακό λιμάνι σ' ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά κέντρα της Μεσογείου.

Μετά από δυο αιώνες αποτυχημένων επαναστατικών κινημάτων, οι Κρητικοί άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι η κατάλυση της βενετικής κυριαρχίας στο νησί ήταν αδύνατη. Η περίοδος ηρεμίας που ακολούθησε την «αποστασία του Αγίου Τίτου» (1363-1366) επέτρεψε την προσέγγιση των δυο στοιχείων. Ωστόσο η εμμονή της Βενετίας να επιβάλει την Ένωση των δυο Εκκλησιών έφερε νέα αναταραχή. Η συνείδηση της κοινής καταγωγής, της γλώσσας και του δόγματος λειτουργούσε ως ισχυρός δεσμός με τους υπόλοιπους πληθυσμούς της βυζαντινής αυτοκρατορίας, που ενίσχυε την πεισματική αντίσταση των Κρητικών στην προσπάθεια αφομοίωσής τους με τους καθολικούς.

Σε αντίθεση με τη ζωγραφική της Κρήτης, που παρέμεινε προσηλωμένη στη βυζαντινή παράδοση σε όλη τη διάρκεια της Βενετοκρατίας, η αποδοχή των δυτικών προτύπων στο γλυπτό διάκοσμο υπήρξε ευρύτατη. Η εισαγωγή των προτύπων αυτών παρατηρείται ήδη από το 13ο αιώνα με την επικράτηση γοθθικών στοιχείων, κυρίως στα ανοίγματα των ναών των μεγάλων αστικών κέντρων. Σταδιακά διευρύνθηκε και απλώθηκε μέχρι τις πιο απομακρυσμένες περιοχές της υπαίθρου. Η ποικιλία των εκφραστικών μέσων μαρτυρεί όχι μόνο την ύπαρξη τοπικών συνεργείων αλλά και τη συστηματική ενημέρωση των καλλιτεχνών για τις εξελίξεις.

Σημαντική ήταν η ανακάλυψη της Αρχαιολογικής υπηρεσίας όταν πίσω από τους νεώτερους σοβάδες ανακαλύφθηκαν θαυμάσιες τοιχογραφίες οι οποίες χρονολογούνται ότι είναι του 14ου αιώνα ενώ είναι και πολύ καλά διατηρημένες. Στη μονή φυλάγονται τα λείψανα των Αγίων Χαραλάμπους, Δομητιανού, Τρύφωνος, Παντελεήμονος, Στεφάνου, Αβερκίου, Ιακώβου και της Οσίας Αναστασίας. Μετά τον ξεσηκωμό του 1821, ο τοπάρχης της Σητείας Ιμπραήμ Αφαντακάκης άρχισε σφαγή στην επαρχία με αποτέλεσμα να υποστεί τις τραγικές συνέπειες και το μοναστήρι, το οποίο λεηλατήθηκε, ενώ φρικτό θάνατο βρήκαν και οι 12 μοναχοί του.

Σημαντική ήταν η ανακάλυψη της Αρχαιολογικής υπηρεσίας όταν πίσω από τους νεώτερους σοβάδες ανακαλύφθηκαν θαυμάσιες τοιχογραφίες οι οποίες χρονολογούνται ότι είναι του 14ου αιώνα ενώ είναι και πολύ καλά διατηρημένες. Στη μονή φυλάγονται τα λείψανα των Αγίων Χαραλάμπους, Δομητιανού, Τρύφωνος, Παντελεήμονος, Στεφάνου, Αβερκίου, Ιακώβου και της Οσίας Αναστασίας. Μετά τον ξεσηκωμό του 1821, ο τοπάρχης της Σητείας Ιμπραήμ Αφαντακάκης άρχισε σφαγή στην επαρχία (Χοχλακιές, Τουρτούλλοι, Ζίρος, Αχλάδια) με αποτέλεσμα να υποστεί τις τραγικές συνέπειες και το μοναστήρι, το οποίο λεηλατήθηκε, ενώ φρικτό θάνατο βρήκαν και οι 12 μοναχοί του.

Το 1828 οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να οχυρωθούν στο μοναστήρι το πολιορκούσε τώρα επαναστατικό σώμα με αρχηγούς τους Σητειακούς οπλαρχηγούς Ιωάννη Κοντό, Ιωάννη Μακρή και Ιωσήφ Δερμιτζάκη. Οι Τούρκοι αναγκάστηκαν να παραδοθούν, η Μονή όμως στη συνέχεια υπέστη νέα αντίποινα.

. Όταν ξέσπασε η επανάσταση οι Τούρκοι κινήθηκαν προς το Μοναστήρι για να συλλάβουν τον ηγούμενο Μελέτιο Μιχελιδάκη που ήταν μέλος της Επαναστατικής Επιτροπής Σητείας.

Ο Μιχελιδάκης κατόρθωσε να διαφύγει στην Κάσο και άλλοι μοναχοί στη Σύμη.

Στη γερμανική κατοχή, στη Μονή υπήρχε ασύρματος και οι Γερμανοί συνέλαβαν και εξετέλεσαν το 1944 τον ηγούμενο της Μονής Γεννάδιο Συλλιγνάκη, ενώ βασανίστηκαν και φυλακίστηκαν και άλλοι μοναχοί.

Μετά τη γερμανική κατοχή έγιναν πολλές προσπάθειες αναστήλωσης, με αποτέλεσμα σήμερα η Μονή Τοπλού να έχει αναδειχθεί σε ένα από τα κρητικά μοναστήρια με εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Τον Αύγουστο του 1822 στη μονή έγινε μάχη ανάμεσα σε 5.000 επαναστάτες και 22.000 Τούρκους. Το 1830 ανοικοδομήθηκε από τον ηγούμενο Μεθόδιο και το μοναχό Νεόφυτο.

Το 1866 συγκλήθηκε εκεί συνέλευση των επαναστατών από το Μιχαήλ Κόρακα. Οι Τούρκοι πληροφορήθηκαν το γεγονός και εξαπέλυσαν επίθεση, αποκρούστηκαν όμως από τους επαναστάτες και τράπηκαν σε φυγή. Το 1867, έπειτα από αιματηρή μάχη, οι αγωνιστές ηττήθηκαν και ο Κόρακας έφυγε αναγκαστικά από το μοναστήρι. Την περίοδο εκείνη σκοτώθηκε και ο οπλαρχηγός Μαστραχάς.

XANIA

Την ημέρα του Πάσχα το 1824 που έγινε η σφαγή στο Λαφονήσι από τους Τουρκοαιγύπτιους, καταστράφηκαν και οι εκκλησίες της περιοχής. Οι Τούρκοι αποπειράθηκαν να καταστρέψουν και τη Χρυσοσκαλίτισσα αλλά η παράδοση λέει ότι τους εμπόδισε ένα σμήνος μελισσών!

Το 1855 άρχισε η αναβίωση της Μονής με την εγκατάσταση του μοναχού Μανασσή Καραγιαννάκη. Ωστόσο λίγες δεκαετίες μετά, το 1900 η Μονή διαλύθηκε και επανιδρύθηκε το 1940 ως γυναικεία.

Την περίοδο της γερμανικής κατοχής φιλοξενήθηκαν εδώ Έλληνες αλλά και Άγγλοι αγωνιστές .

Μονή Αγίας Ειρήνης Κρουσώνα

Είναι από τις αρκετά παλιές μονές της Κρήτης, καθώς κάποιες μαρτυρίες την θέλουν να λειτουργεί από τον 15ο αιώνα, αν και η πρώτη επίσημη αναφορά της γίνεται σε έγγραφο του ύστερου 16ου αιώνα με ηγούμενό της τον Ιωνά Δανίλη. Η μονή στα τέλη του 16ου αιώνα και στην αρχή του 17ου αιώνα ανήκε στο φέουδο της οικογένειας Mudazzo. Ελάχιστες είναι τα έγγραφα για την ιστορία της μονής, γεγονός που μάλλον συνδέεται με την καταστροφή της από τους Τούρκους το 1822. Ερειπωμένο μοναστήρι περιήλθε στην περιουσία της κοντινής μονής Κεράς Ελεούσας στην Κιθαρίδα για να ξανακατοικηθεί από μοναχές το 1944.

Μονή Αγίου Παντελεήμονος Φόδελε

Η μονή ιδρύθηκε στις αρχές της Τουρκοκρατίας από τους μοναχούς Μακάριο, Κοσμά και Ιερεμία, που ήρθαν από το παλιό μοναστήρι του Αγίου Αντωνίου, κοντά στο χωριό Σίσες Μυλοποτάμου, η οποία καταστράφηκε από τους Τούρκους. Στην είσοδο του μοναστηριού βρίσκεται επιγραφή με χρονολογία το 1677.

Στο ναό βρίσκονται ενδιαφέρουσες εικόνες, όπως ο Μέγας Αρχιερεύς (1837), η Ρίζα του Ιεσσαί (1782), ο Άγιος Δημήτριος (1762), καθώς επίσης και ο Άγιος Γεώργιος, φιλοτεχνημένη από τον Τζώρτζη Καστροφύλακα.

Σύμφωνα με ορισμένους συγγραφείς που ασχολήθηκαν με το Δομίνικο Θεοτοκόπουλο υποστήριξαν ότι ο μεγάλος Κρητικός ζωγράφος έμαθε στο σημείο αυτό την αγιογραφία, πράγμα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, διότι όταν ζούσε ο ζωγράφος στην Κρήτη, το μοναστήρι κατά πάσα πιθανότητα δεν είχε οικοδομηθεί ακόμη.

Μονή Φανερωμένης

Η ίδρυση της χάνεται στα βάθη του χρόνου, αλλά είναι σίγουρο ότι βρισκόταν σε λειτουργία στα τέλη του 13ου αιώνα, καθώς σύμφωνα με την παράδοση το έτος 1282 συγκεντρώθηκαν εδώ οι αρχηγοί της Κρήτης για να αποφασίσουν για το μέλλον του αγώνα εναντίον των Ενετών κατακτητών.

Το πιθανότερο δηλαδή βάσει των μελετητών, είναι ότι το Μοναστήρι πιθανόν ιδρύθηκε κατά τη νεοβυζαντινή περίοδο (961-1204), νωρίτερα δηλ. από την κατάληψη της Κρήτης από τους Ενετούς το έτος 1211.

Η Ιερά Μονή Παναγίας Φανερωμένης Ιεράπετρας, γνωστή και ως “Παναγία Γουρνιών”, βρίσκεται κτισμένη στην πλαγιά βουνού παραφυάδας της Δίκτης, νοτιοδυτικά της Παχείας Άμμου του Δήμου Ιεράπετρας πάνω από την Μινωική πόλη Γουρνιά και σε υψόμετρο 540 μέτρων.

Από τη Μονή εκτείνεται σε πανοραμική άποψη η πόλη του Αγίου Νικολάου και ο όμορφος κόλπος του Μεραμβέλλου με τις γραφικές ακτές και τα νησάκια του.

Τα κτιριακά συγκροτήματα αναπτύχθηκε σε βάθος χρόνου, καθώς φαίνεται ότι τα πιο πρόσφατα κτίσματα είναι του 19ου αιώνα ή ακόμη και του 20ου, ωστόσο άλλα στοιχεία προέρχονται από την περίοδο της πρώιμης τουρκοκρατίας ή ακόμη και νωρίτερα.

Το κυρίως κτίριο έχει κάτοψη σε σχήμα ορθογώνιου με γενικές διαστάσεις περίπου 49,5 χ 24,5 μ. Είναι χτισμένο πάνω σε ιδιαίτερα επικλινές, βραχώδες έδαφος, εμπρός από ένα κατακόρυφο βράχο σε ένα σπήλαιο, εντός του οποίου είναι κτισμένο το καθολικό του μοναστηριού.

Το ανακαινισμένο καθολικό είναι ναός με διπλή αφιέρωση στην Υπεραγία Θεοτόκο, Κοίμηση και Ζωοδόχος Πηγή, και φράσσει σπήλαιο με λατρευτικό χαρακτήρα, το οποίο αποτέλεσε και τον πυρήνα της ανάπτυξης της μονής. Το συγκρότημα αποτελείται από τέσσερις ενότητες κτισμάτων διατεταγμένες γύρω από μια στενή αυλή. Έξω από το κυρίως συγκρότημα υπάρχουν διάφορα βοηθητικά κτίσματα και ο νεότερος ξενώνας της Μονής. Παρά τις επεμβάσεις που έχει δεχθεί τα τελευταία χρόνια και οι οποίες του έχουν επιφέρει σοβαρές κατά τόπους αλλοιώσεις, το οικοδομικό συγκρότημα της Μονής Φανερωμένης αποτελεί αναμφίβολα ένα σημαντικό δείγμα της κρητικής μοναστηριακής αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα.

Το Καθολικό της Μονής έχει κτιστεί μέσα σε κοίλωμα υπερκείμενου μεγάλου βράχου, σε μια σπηλιά, είναι κατάγραφο και είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου και τη Ζωοδόχο Πηγή.

Το Ιερό επικοινωνεί με άλλο σπήλαιο.

Εκεί συγκεντρώνεται από τριχοειδείς επιφάνειες νερό, το οποίο λαμβάνουν οι πιστοί ως αγιασμό.

Σύμφωνα με την παράδοση μέσα στο σπηλαιώδη ναό του Καθολικού της Μονής φανερώθηκε η εικόνα της Θεοτόκου σε κάποιο βοσκό γι' αυτό και το Μοναστήρι ονομάστηκε Παναγία Φανερωμένη.

Μονή Χρυσοπηγής

Από τον 16ο αιώνα λειτουργεί στα Χανιά η Ιερά Μονή της Ζωοδόχου Πηγής ή Χρυσοπηγής. Μάλιστα ιδρύθηκε από τον γιατρό Ιωάννη Χαρτοφύλακα, σε χώρο όπου λειτουργούσε ήδη ένα μικρό μοναστήρι.

Το κτιριακό συγκρότημα της Μονής έχει σχήμα επιμήκους τετραπλεύρου και στο κέντρο αυτού βρίσκεται το τρίκογχο με τρούλο καθολικό, το οποίο κατά το 1863 επεκτάθηκε με νάρθηκα και πλευρικά παρεκκλήσια. Την περίοδο της ενετοκρατίας η Χρυσοπηγή γνώρισε μεγάλη ακμή και το 1645 ο ηγούμενος της, ο Φιλόθεος Σκούφος, συμμετείχε στην άμυνα της πόλης εναντίον των Οθωμανών.

Υπέστη σημαντικές καταστροφές από τους Οθωμανούς και το 1821 ερημώθηκε. Κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η μονή χρησιμοποιήθηκε ως διοικητήριο των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής και μόλις το 1976 αναστηλώθηκε εκ νέου από τη νέα γυναικεία αδελφότητα.

Από τα κειμήλια της μονής διασώθηκε στο πέρασμα των αιώνων ένας μικρός αριθμός εικόνων, ιερών σκευών, χειρογράφων, βιβλίων και αμφίων.

Σήμερα οι μοναχές ασχολούνται με την αγιογραφία, τη συντήρηση παλιών βιβλίων και εικόνων, τη βιβλιοδεσία και το εκκλησιαστικό κέντημα.

Η Μονή είναι πασίγνωστη για την οικολογική και περιβαλλοντική της δράση.

Στη Χρυσοπηγή καλλιεργούνται με βιολογικό τρόπο σε έκταση 130 στρεμμάτων ελιές, μανταρινιές, πορτοκαλιές, αβοκάντο, συκιές, βερικοκιές και λαχανόκηποι.

Επίσης, οι μοναχές πραγματοποιούν προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για μαθητές σχολείων από όλη την Ευρώπη.

Αγία Τριάδα Τζαγκαρόλων

Το 1611 οι βενετσιάνικες αρχές των Χανίων ανέθεσαν στον ιερομόναχο Ιερεμία Τζαγκαρόλο (που καταγόταν από ενετοκρητική οικογένεια με επιρροή σε όλους τους Χριστιανούς της περιοχής, τόσο στους Ορθόδοξους όσο και στους Καθολικούς) την ανασυγκρότησή της. Ο Ιερεμίας Τζαγκαρόλος αποφάσισε να κατασκευάσει στο σημείο ένα μεγαλύτερο μοναστηριακό συγκρότημα, τα σχέδια του οποίου έκανε ο ίδιος. Ο εν λόγω μοναχός ήταν ιδιαίτερα μορφωμένος και είχε γνώσεις αρχιτεκτονικής.

Στην σχεδίαση και κατασκευή του μοναστηριού επηρεάστηκε από τον Ιταλό αρχιτέκτονα του 16ου αιώνα Σεμπαστιάνο Σέρλιο (Sebastiano Serlio).

Μετά το θάνατό του γύρω στο 1634, οι εργασίες συνεχίστηκαν από τον αδερφό του Λαυρέντιο, που ήταν και αυτός μοναχός, διακόπηκαν όμως το 1645 όταν οι Οθωμανοί κατέλαβαν τα Χανιά.

Στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας το Μοναστήρι ήταν γνωστό ως Selvili Manastır (το Μοναστήρι με τα κυπαρίσσια).

Κατά την επανάσταση του 1821 η μονή κάηκε από τους Οθωμανούς και έτσι καταστράφηκαν και πολλά κειμήλια που βρίσκονταν σε αυτή. Εννιά χρόνια αργότερα οι Οθωμανικές Αρχές έδωσαν άδεια για την ολοκλήρωση του ναού της μονής στους μοναχούς Καλλιόπιο και Γρηγόριο.

Το 1864 χτίστηκε το καμπαναριό.

Από το 1892 και για δεκατρία χρόνια λειτούργησε στην μονή ιεροδιδασκαλείο ενώ κατά την επανάσταση του 1896-97 το μοναστήρι μετατράπηκε σε νοσοκομείο και στρατηγείο των επαναστατών.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου η μονή χρησιμοποιήθηκε αρχικά από τους Έλληνες για αποθήκευση εφοδίων και αργότερα, μετά την κατάληψη της Κρήτης από τα γερμανικά στρατεύματα, οι Γερμανοί εγκατέστησαν εκεί, το 1942, τη Σχολή του Αντιεροπορικού Πυροβολικού και το 1944 150 με 200 στρατιώτες.

Η Μονή της Αγίας Τριάδος των Τζαγκαρόλων είναι Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή μονή.

Η Μονή της Αγίας Τριάδας των Τζαγκαρόλων είναι ένα τετράπλευρο μοναστηριακό συγκρότημα με εσωτερική αυλή όπου βρίσκεται το καθολικό της μονής.

Η κεντρική είσοδος του μοναστηριού είναι στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος.

Σε αυτήν οδηγεί μνημειώδης σκάλα που καταλήγει σε πλατύσκαλο.

Στις δύο πλευρές της πύλης υπάρχουν δύο ζεύγη μεγάλων κιόνων ιωνικού ρυθμού που υποβαστάζουν τον θριγκό.

Πιο πάνω υπάρχουν άλλα δύο ζεύγη μικρότερων κιόνων κορινθιακού ρυθμού, μεταξύ των οποίων σχηματίζεται ένα ημικυκλικό τόξο.

Στην κορυφή και στο μέσο της αρχιτεκτονικής σύνθεσης υπάρχει ένα μεγάλο αέτωμα και κάτω από αυτό μια ελληνική επιγραφή.

Δύο μικρότερα αετώματα έχουν κατασκευαστεί πάνω από τις κολόνες κορινθιακού ρυθμού.

Στην πύλη του μοναστηριού, που είναι κατασκευασμένη με πωρόλιθο, είναι φανερή η επίδραση του *Libro straordinario* του Ιταλού αρχιτέκτονα Σεμπαστιάνο Σέρλιο.

Από την κεντρική είσοδο ένας θολωτός διάδρομος οδηγεί στην εσωτερική αυλή του μοναστηριού όπου βρίσκεται το καθολικό της μονής.

Το καθολικό είναι κατασκευασμένο με λαξευτή πέτρα, κατά τον αρχιτεκτονικό τύπο του τρίκογχου με τρούλο.

Τα μορφολογικά του στοιχεία, και κυρίως ο διάκοσμός του, συνδέονται με τη δυτική αρχιτεκτονική.

Το τέμπλο του ναού κατασκευάστηκε το 1836 και είναι ξυλόγλυπτο και επίχρυσο και οι περισσότερες από τις εικόνες του φέρεται να έγιναν από τον ζωγράφο Μερκούριο, από τη Σαντορίνη.

Στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος υπάρχουν κελιά των μοναχών, τα κελάρια του κρασιού και το παλιό ελαιουργείο.

Η βιβλιοθήκη της μονής βρίσκεται στη βόρεια πλευρά ενώ στην νότια είναι το οστεοφυλάκειο και το ηγουμενείο.

Η εκκλησιαστική σχολή που λειτούργησε στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα εντός της μονής στεγάστηκε στην ανατολική πλευρά του συγκροτήματος.

Από την κεντρική είσοδο ένας θολωτός διάδρομος οδηγεί στην εσωτερική αυλή του μοναστηριού όπου βρίσκεται το καθολικό της μονής.

Το καθολικό είναι κατασκευασμένο με λαξευτή πέτρα, κατά τον αρχιτεκτονικό τύπο του τρίκογχου με τρούλο.

Τα μορφολογικά του στοιχεία, και κυρίως ο διάκοσμός του, συνδέονται με τη δυτική αρχιτεκτονική.

Το τέμπλο του ναού κατασκευάστηκε το 1836 και είναι ξυλόγλυπτο και επίχρυσο και οι περισσότερες από τις εικόνες του φέρεται να έγιναν από τον ζωγράφο Μερκούριο, από τη Σαντορίνη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://www.agiostitos.gr/main.php>
- <https://www.melidoni.gr/cave-ca4p>
- <http://odysseus.culture.gr/>
- <https://preveli.org/>
- <https://www.arkadimonastery.gr/arhiki.html>
- <https://www.historical-museum.gr/>
- <https://iakm.gr/agia/Page?name=index&lang=gr>
- https://www.neakriti.gr/kriti/2053126_ta-monastiria-tis-kritis-i-istoria-toys-oi-martyries-kai-o-rolos-toys-sti-diafylaxi